

REFERAT Eldrerådet d. 07-05-2026

Mødedato Torsdag d. 07. maj 2026 kl. 10:00

Mødested Formannskapssalen

Indholdsfortegnelse

Møtedokumenter.....	3
Behandling av utvalgssak.....	11
Godkjenning av eldrerådets protokoll av 09.04.2026.....	12
Plan for utbygging av heldøgns omsorgsplasser knyttet til Strømmehaven.....	14
Utredning av behov og muligheter for etablering av Brukerstyrt hus.....	23
Oppfølging av vedtatt økonomiplan - omprioritering av ressurser internt ved Kristiansand folkebibl	33
Forslag til endringer i forskrift om skjenketider og forskrift om åpningstider.....	36
Årsmelding for Eldrerådet 2024.....	46
Årsrapport 2025 Helse og mestring.....	48
Referatsaker.....	55
201906E3 Områderegulering, Nodeland sentrum - Felt BS4-BS11 og SGT - Endring av regulerings	56

Punkt .: Møtedokumenter

Bilag

Ekstra saksliste Eldrerådet 07.05.2026

Komplett innkalling_ Eldrerådet (07.05.2026)

Saksliste Eldrerådet 07.05.2026

PROTOKOLL ELDRERÅDET

Dato: 07.05.2026
Sted: Formannskapssalen
Behandlede saker: 18/26 - 24/26
Møtets varighet: Kl. 10.00 til 13.45
Møteleder: Leder i utvalg Arild Birkenes

Til stede:

Arild Birkenes
Renate Erika Charlotte Grønvold Bugge
Ingrid Wisløff Jæger
Reidun Westergren
Anne Cecilie Schefte
Jan Helge Torkelsen
Johnny Greibesland
Arild Ernst Berge
Anton Ahmetaj
Trond Reitan
Ebbe Boel Pedersen

Forfall

Permisjon fra kl. 13.00

Ankom kl. 10.10, permisjon fra kl. 13.30

for Hamedawad Mahmoud Ali
for Åse Birgit Løvdal

Til stede fra administrasjonen:

Anne Grethe Widding, virksomhetsleder frivillighet og medvirkning
Ilse Van Lingen, rådgiver helse og mestring stab
Stein Tore Sorthe, leder kultur og innbyggerdialog
Hanne Gabrielsen Aas, saksbehandler innbyggertorg adm.
Brede Skaalerud, direktør helse og mestring
Agnete Alveberg rådgiver økonomistyring
Eva Sand, utvalgsssekretær

Diverse informasjon

Orientering av leder Arild Birkenes

- Orienterte om Folkehelseprogrammet i formannskapet 6. mai ble godt mottatt.
- Møtegodtgjørelse/kjøregodtgjørelse og parkering. Det jobbes med at de med ekstern epostadresse skal få tilgang til systemet. I mellomtiden betales godtgjørelsene ut manuelt. Krav om km godtgjøring og parkering må vente til systemet blir tilgjengelig.
- Avtalen om leie av lokale i Søgne som blir brukt som seniorsenter er forlenget
- Reidun Westergren, Renate Grønvold Bugge og Arild Birkenes deltar på storbykonferansen i Drammen 20.-21. mai. 26
- Reidun Westergren skal på vegne av eldrerådet medvirke i undersøkelsen «Brukerstyrt medvirkning»
- Arild Birkenes og Jan Torkelsen skal møte i formannskapet 6. juni.
- Ønsker å invitere ordføreren til eldrerådet
- Arild Birkenes og Jan Torkelsen var invitert til seminar 4. mai. Et samarbeid mellom Uia og medisinske fagmiljøer arrangerte og handlet om «Eldre i Agder»

18/26 Godkjenning av eldrerådets protokoll av 09.04.2026 (ark.nr. 2026000051)

Eldrerådets vedtak

Eldrerådet godkjenner protokollen fra møte 09.04.2026
(Enst.)

10 av 11 representanter til stede

19/26 Plan for utbygging av heldøgns omsorgsplasser knyttet til Strømmehaven (ark.nr. 2025019163)

Eldrerådets innstilling

1. Bystyret gir sin tilslutning til at omsorgsboligplasser i leilighet i Strømmehaven erstattes med sykehjemsplasser i forbindelse med det vedtatte byggeprosjektet.

2. Bystyret gir sin tilslutning til at omsorgsboligene i leilighet i Strømmehaven avvikles samtidig med vedtatt avvikling av sykehjemsplassene i Strømmehaven i mai 2027.
(Enst.)

3. Eldrerådet rår til at det på grunn av den økningen det vil bli i personer med demens, må det legges til rette for varierte aktivitets- muligheter og opplevelsestilbud, i institusjoner innen helse- og omsorg.

I bemanningsplanen må det også være arbeidsterapeut og psykolog (Enst.)

Forslag:

Eldrerådet fremmet følgende tilleggsforslag:

"Eldrerådet rår til at det på grunn av den økningen det vil bli i personer med demens, må det legges til rette for varierte aktivitets- muligheter og opplevelsestilbud, i institusjoner innen helse- og omsorg.

I bemanningsplanen må det også være en arbeidsterapeut og psykolog»

Voteringer:

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Tilleggsforslaget fra eldrerådet ble enstemmig vedtatt. Vedtakets punkt 3.

20/26 Utredning av behov og muligheter for etablering av Brukerstyrt hus (ark.nr. 2025019163)

Eldrerådets innstilling

1. Helseutvalget tar utredningen av behov og muligheter for et brukerstyrt hus på rusfeltet til orientering. (Enst.)

2. Eldrerådet stiller seg positivt til å utrede etablering av et brukerstyrt hus innen rusfeltet i Kristiansand.

Rådet vil understreke betydningen av å arbeide aktivt for å finne egnede og tilgjengelige lokaler som kan legge til rette for et trygt og inkluderende tilbud. Lokalisering vil være avgjørende for å sikre god tilgjengelighet, både geografisk og sosialt, og for å oppnå ønsket effekt av tiltaket.

Eldrerådet vil særlig peke på de mange positive sidene ved brukerstyrt hus. Slike tilbud gir brukerne økt medvirkning og eierskap til egen hverdag, noe som erfaringsmessig bidrar til økt mestring, verdighet og livskvalitet. Et brukerstyrt hus kan fungere som en viktig sosial møteplass, motvirke ensomhet og utenforskap, og bidrar til stabilitet og struktur i hverdagen.

Videre kan et slikt tilbud styrke samarbeidet mellom bruker, frivillige og tjenesteapparatet, og dermed bidra til mer helhetlige og treffsikre tjenester. Erfaringer fra andre kommuner viser også at brukerstyrte tiltak kan ha en forebyggende effekt og på sikt redusere behovet for mer omfattende tjenester.

Eldrerådet anbefaler derfor at arbeidet med å etablere et brukerstyrt hus prioriteres, og at det legges til rette for god brukerinvolvering i den videre prosessen. (Enst.)

Forslag:

Eldrerådet fremmet følgende tilleggsforslag:

«Eldrerådet stiller seg positivt til å utrede etablering av et brukerstyrt hus innen rusfeltet i Kristiansand.

Rådet vil understreke betydningen av å arbeide aktivt for å finne egnede og tilgjengelige lokaler som kan legge til rette for et trygt og inkluderende tilbud. Lokalisering vil være avgjørende for å sikre god tilgjengelighet, både geografisk og sosialt, og for å oppnå ønsket effekt av tiltaket.

Eldrerådet vil særlig peke på de mange positive sidene ved brukerstyrt hus. Slike tilbud gir brukerne økt medvirkning og eierskap til egen hverdag, noe som erfaringsmessig bidrar til økt mestring, verdighet og livskvalitet. Et brukerstyrt hus kan fungere som en viktig sosial møteplass, motvirke ensomhet og utenforskap, og bidrar til stabilitet og struktur i hverdagen.

Videre kan et slikt tilbud styrke samarbeidet mellom bruker, frivillige og tjenesteapparatet, og dermed bidra til mer helhetlige og treffsikre tjenester. Erfaringer fra andre kommuner viser også at brukerstyrte tiltak kan ha en forebyggende effekt og på sikt redusere behovet for mer omfattende tjenester.

Eldrerådet anbefaler derfor at arbeidet med å etablere et brukerstyrt hus prioriteres, og at det legges til rette for god brukerinvolvering i den videre prosessen.»

Voteringer:

Innstillingen fra Kommunaldirektør helse og mestring ble enstemmig vedtatt, vedtakets pkt. 1

Tilleggsforslaget fra eldrerådet ble enstemmig vedtatt, vedtakets pkt. 2

21/26 Oppfølging av vedtatt økonomiplan - omprioritering av ressurser internt ved Kristiansand folkebibliotek fra 2028
(ark.nr. 2025021038)

Eldrerådets innstilling

Eldrerådet viser til kommunens målsetting om at flere skal bo hjemme lengst mulig, og at omsorg og hjelpeordninger skal skje via hjemmebaserte tjenester. I bydelene må det være lokaler som kan ivareta eldres behov for sosiale aktivitets- og møteplasser. Bibliotekene vil være et viktig element i en slik sammenheng.

Eldrerådet beklager at biblioteket øst, delfinansieres ved nedbemanning av folkebibliotekene på Flekkerøy, Hellemyr og Vågsbygd av kommunen, og oppfordrer bystyret til å vedta andre løsninger
(Enst.)

Forslag:

Kommunaldirektør kultur og innbyggerdialog sin innstilling

«1. Kultur- og idrettsutvalget følger opp bystyrets økonomiplan-vedtak, og vedtar at følgende interne ressurser ved Kristiansand folkebibliotek skal omdisponeres til nytt bibliotek i Rona fra sommeren 2028:

- a) 1,0 årsverk fra voksenavdelingen på hovedbiblioteket
- b) 0,4 årsverk fra Hellemyr bibliotek (halvering av folkebibliotek-tilbudet)
- c) 0,2 årsverk fra Vågsbygd bibliotek (reduerte åpningstider)
- d) 0,12 årsverk fra Flekkerøy bibliotek (avvikling av folkebibliotek-tilbudet)
- e) 0,36 årsverk fra hovedbiblioteket (reduere åpningstidene på ukedagene eller kutte meråpent-tilbud i helgene)
- f) 12 % av mediebudsjettet
- g) 10 % av arrangementsbudsjettet.

1. Sammen med tillitsvalgte og verneombud skal biblioteksjefen bruke tiden fram til 2028 for å gjennomføre prosesser og finne omforente løsninger, som ivaretar ansattes rettigheter og styrker heltidskulturen ved biblioteket.

2. Ved naturlig avgang eller lignende, kan de vedtatte tiltakene gjennomføres før 2028 dersom dette er formålstjenlig.»

Eldrerådet fremmet følgende forslag:

«Eldrerådet viser til kommunens målsetting om at flere skal bo hjemme lengst mulig, og at omsorg og hjelpeordninger skal skje via hjemmebaserte tjenester. I bydelene må det være lokaler som kan ivareta eldres behov for sosiale aktivitets- og møteplasser. Bibliotekene vil være et viktig element i en slik sammenheng.

Eldrerådet beklager at biblioteket øst, delfinansieres ved nedbemanning av folkebibliotekene på Flekkerøy, Hellemyr og Vågsbygd av kommunen, og oppfordrer bystyret til å vedta andre løsninger.»

Voteringer:

Ved alternativ votering ble eldrerådets forslag enstemmig vedtatt.

22/26 Forslag til endringer i forskrift om skjenketider og forskrift om åpningstider (ark.nr. 2026003351)

Eldrerådets innstilling

Kristiansand kommune vedtar følgende endringer i forskrift FOR-2020-11-18-3308 om salg og skjenking av alkoholholdig drikk, Kristiansand kommune, Agder:

I

I § 2-1 skal nytt tredje ledd lyde:

For serveringssteder innenfor sikkerhetskontrollert område ved Kristiansand lufthavn Kjevik kan alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2 skjenkes mellom klokken 06.00 og 02.00.

II

I § 2-3 skal nytt tredje ledd lyde:

For serveringssteder innenfor sikkerhetskontrollert område ved Kristiansand lufthavn Kjevik gjelder ikke forbudet i første ledd.

III

Ny bestemmelse skal lyde:

§ 2-4. Dispensasjon fra skjenketidene under fotball-VM

Det kan gis dispensasjon fra skjenketidene som følger av forskriften i perioden 11. juni til 19. juli 2026, innenfor rammene av alkoholloven.

Dispensasjon kan kun gis til skjenkesteder som viser direktesendte kamper fra fotball-VM for herrer 2026, og gjelder kun innendørs skjenkeareal. Utvidelse av skjenketidene kan kun gis for tidsrommet kampene pågår.

IV

Forskriften trer i kraft straks. § 2-4 i forskrift om salg og skjenking av alkoholholdig drikk, Kristiansand kommune, Agder oppheves 20. juli 2026.

Kristiansand kommune vedtar følgende endringer i forskrift FOR-2020-10-28-3305 om åpningstider for serveringsvirksomhet, Kristiansand kommune, Agder:

I

Ny bestemmelse skal lyde:

§ 2-3. Dispensasjon fra åpningstidene under fotball-VM

Det kan gis dispensasjon fra åpningstidene som følger av forskriften i perioden 11. juni til 19. juli 2026.

Dispensasjon kan kun gis til skjenkesteder som viser direktesendte kamper fra fotball-VM for herrer 2026, og gjelder kun innendørs skjenkeareal. Utvidelse av åpningstidene kan kun gis for tidsrommet kamper pågår og i inntil 30 minutter etter kampslutt.

II

Forskriften trer i kraft straks. § 2-3 i forskrift om åpningstider for serveringsvirksomhet, Kristiansand kommune, Agder oppheves 20. juli 2026. (Enst.)

23/26 Årsmelding for Eldrerådet 2024
(ark.nr. 2026001775)

Eldrerådets innstilling

Bystyret tar Eldrerådets årsmelding for 2024 til orientering.
(Enst.)

24/26 Årsrapport 2025 Helse og mestring
(ark.nr. 2026010454)

Eldrerådets innstilling

Helseutvalget tar årsrapport 2025 – Helse og mestring til orientering
(Enst.)

9 av 11 representanter til stede

Referatsaker

Saknr	Arkivsak	Tittel
R-13/26	2023011926-37	201906E3 Områderegulering, Nodeland sentrum - Felt BS4-BS11 og SGT - Endring av reguleringsplan - begrenset høring

Møtet hevet.

Punkt .: Behandling av utvalgssak

Punkt 18/26: Godkjenning av eldrerådets protokoll av 09.04.2026

Bilag

Protokoll Eldrerådet 09.04.2026

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 2026000051
Saksbehandler Eva Sand

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Eldrerådet	07.05.2026	18/26

GODKJENNING AV ELDRERÅDETS PROTOKOLL AV 09.04.2026

ELDRERÅDET HAR BEHANDLET SAKEN I MØTE 07.05.2026 SAK 18/26

Eldrerådets vedtak

Eldrerådet godkjenner protokollen fra møte 09.04.2026
(Enst.)

10 av 11 representanter til stede

07.05.2026

Punkt 19/26: Plan for utbygging av heldøgns omsorgsplasser knyttet til Strømmehaven

Bilag

Vedtak RPF, 07052026, Sak 21/26, Plan for utbygging av heldøgns omsorgsplasser knyttet til Strømmehaven

Vedtak PSU, 19052026, Sak 10/26, Plan for utbygging av heldøgns omsorgsplasser knyttet til Strømmehaven

Vedtak HELSEUTV, 12052026, Sak 24/26, Plan for utbygging av heldøgns omsorgsplasser knyttet til Strømmehaven

Vedtak Form, 20052026, Sak 41/26, Plan for utbygging av heldøgns omsorgsplasser knyttet til Strømmehaven

Vedtak byst, 27052026, Sak 45/26, Plan for utbygging av heldøgns omsorgsplasser knyttet til Strømmehaven

Drøftingsnotat

Referat fra drøftingsmøte med tillitsvalgte

Dato 28. april 2026
Saksnr.: 2025019163-12
Saksbehandler Ilse Van Lingen
Godkjent av Brede Skaalerud
Camilla Bruno Dunsæd

Saksgang

Eldrerådet
Råd for personer med funksjonsnedsettelse
Helseutvalget
Partssammensatt utvalg
Formannskapet
Bystyret

Møtedato

07.05.2026
07.05.2026
12.05.2026
19.05.2026
20.05.2026
27.05.2026

Plan for utbygging av heldøgns omsorgsplasser knyttet til Strømmehaven

Forslag til vedtak

1. Bystyret gir sin tilslutning til at omsorgsboligplasser i leilighet i Strømmehaven erstattes med sykehjemsplasser i forbindelse med det vedtatte byggeprosjektet.
2. Bystyret gir sin tilslutning til at omsorgsboligene i leilighet i Strømmehaven avvikles samtidig med vedtatt avvikling av sykehjemsplassene i Strømmehaven i mai 2027.

Sammendrag

Utbygging av nye sykehjemsplasser i Strømmehaven er vedtatt som påfølgende byggeprosjekt etter ferdigstilling av Randesund omsorgssenter mai 2027. Det er tatt høyde for opp til 84 plasser totalt i byggeprosjektet i investeringsbudsjett.

Strømmehaven ble etablert i 2020 med et landsbykonsept etter inspirasjon fra Nederland. Omsorgsboligene i leilighet, sykehjemsplasser og dagsenter tilbys til innbyggere med ulike omsorgsbehov og diagnoser. Omsorgsboligene i bokollektiv er forbeholdt personer med en demensdiagnose.

Innbyggere som ikke lenger kan bo hjemme, og som har behov for heldøgns omsorgstjeneste, er mer hjelpetrengende enn tidligere. Som forventet leder dette til økt behov for heldøgns omsorgsplasser med tilstedeværende personal. Dette tilbys i sykehjem og i omsorgsbolig i bokollektiv, ikke i omsorgsbolig i leilighet. Kristiansand kommune har over tid hatt en overkapasitet på omsorgsboliger i leilighet. Den totale overkapasiteten våren 2026 er 44 leiligheter, og det er 15 av 24 leiligheter i Strømmehaven som er bebodd.

Kommunedirektøren vurderer at det er hensiktsmessig å omgjøre omsorgsboliger i leilighet til sykehjemsplasser. Kommunedirektøren forslår at omsorgsboligene i leilighet i Strømmehaven avvikles samtidig med den vedtatte overflyttingen av sykehjemsplassene i Strømmehaven til Randesund omsorgssenter ved åpning i mai 2027.

Samtidig med publisering av denne saken blir beboere og pårørende i Strømmehaven informert om forslag til vedtak i denne saken, og invitert til et informasjonsmøte. Det vil bli gjort individuelle vurderinger i dialog med beboere og pårørende, om det er mest hensiktsmessig å tilby ny omsorgsbolig i leilighet på Randesund omsorgssenter eller på andre adresser. I tillegg vil det for enkelte beboere kunne være aktuelt å flytte til sykehjemsplass. Kommunen ønsker å benytte tiden godt frem mot mai 2027, slik at en sammen med beboere og pårørende har funnet frem til de beste løsningene ut fra den enkeltes behov.

Ved samtidig stenging av sykehjems- og omsorgsboligplassene i leilighet i Strømmehaven når Randesund omsorgssenter åpner i mai 2027, vil hele personalgruppen kunne få tilbud om arbeidssted på Randesund. Dersom omsorgsboligene i leilighet ikke avvikles samtidig med sykehjemmet, vil både endrede arbeidsforhold og usikkerhet om fremtidig arbeidssted føre til en reell risiko for at en kan oppleve en personalflykt.

Forslaget om avvikling av omsorgsboliger i leilighet i Strømmehaven er drøftet med hovedtillitsvalgte 17. april 2026 jfr. vedlagt notat og referat. De involverte hovedtillitsvalgte støtter kommunedirektørens forslag.

For kommunen som helhet vil kostnadsbildet per heldøgns omsorgsplass ikke endre seg nevneverdig når det gjelder omgjøring av omsorgsboliger i leilighet til sykehjemsplasser. Det vil påløpet flyttekostnader. Når omsorgsboligene i leilighet avvikles samtidig med overføring av sykehjemsplasser til Randesund omsorgssenter, unngår en både smådriftskostnader, og prosesskostnader og personalbelastningen ved en mulig overflødighet av personal. Administrasjonen vil innarbeide de økonomiske konsekvensene i forslag til Økonomiplan for 2027-2030.

Vedlegg:
Drøftingsnotat
Referat fra drøftingsmøte med tillitsvalgte

Saksutredning

Bakgrunn for saken

I tråd med vedtatt Økonomiplan 2026-2029, og sak 8/26 til Helseutvalget om oppfølging av vedtatt Økonomiplan 2026-2029 for Helse og mestring, beskriver denne saken forslag knyttet til den planlagte utbyggingen av heldøgns omsorgsplasser i Strømmehaven. Investeringsprosjektet er beskrevet i Økonomiplan i kapittelet om hovedprioriteringer, samt kapittelet om investeringer. Følgende er omtalt:

«På Strømme vil 14 sykehjemsplasser bli revet i etterkant av at Randesund omsorgssenter åpner. Plassene utgjør en del av landsbykonseptet i Strømmehaven. By- og stedsutvikling og Helse og mestring har i samarbeid utredet krav til bygningsmasse for å sikre effektiv drift av tjenesten i framtidens omsorgssentre. I tillegg har det over tid blitt registrert en nedgang i behov for omsorgsboliger i leilighet. Det vurderes fremtidig behov for denne type heldøgns omsorgsplasser. Med utgangspunkt i disse forholdene pågår det vurderinger om det er hensiktsmessig å gjenbruke eller erstatte bygningsmassen for omsorgsboligene i leilighet i Strømmehaven, i tillegg til riving av sykehjemmet. Denne tilnærmingen vil kunne gi rom for flere sykehjemsplasser. Det er tatt høyde for opp til 84 plasser i byggeprosjektet i investeringsbudsjett.

Omsorgsboligkapasiteten er en del av totalkapasiteten for heldøgns omsorgsplasser i perioden. Den videre utviklingen av denne kapasiteten og antall sykehjemsplasser må derfor vurderes nøye de nærmeste årene, for å sikre at behov kan dekkes i tråd med forventet økning og samtidig sikre at kapasiteten ikke økes for tidlig i forhold til behovsveksten. Endelig forslag til antall sykehjemsplasser og bruk av omsorgsboliger i leilighet i Strømmehaven vil derfor avklares i neste rullering av økonomiplan.

Byggeprosjektet i Strømmehaven er forskjøvet fra 2029 til 2031. Dette er justert med bakgrunn i planlagt åpning av sykehjemsplasser på Randesund omsorgssenter, vurderinger knyttet til totalt kapasitetsbehov og behov for lengre periode til konseptutredning av byggeprosjektet.»

Tidlig fase konseptutredning, som er en obligatorisk fase i komplekse investeringsprosjekter, er påbegynt for utbygging av heldøgns omsorgsplasser i Strømmehaven. Det er gjennomført vurderinger knyttet til arealene for sykehjemmet og omsorgsboliger i leilighet.

I tillegg har administrasjonen gjennomført vurderinger vedr. behovet for omsorgsboliger i leilighet, samt behovet for sykehjemsplasser på kort og lengre sikt.

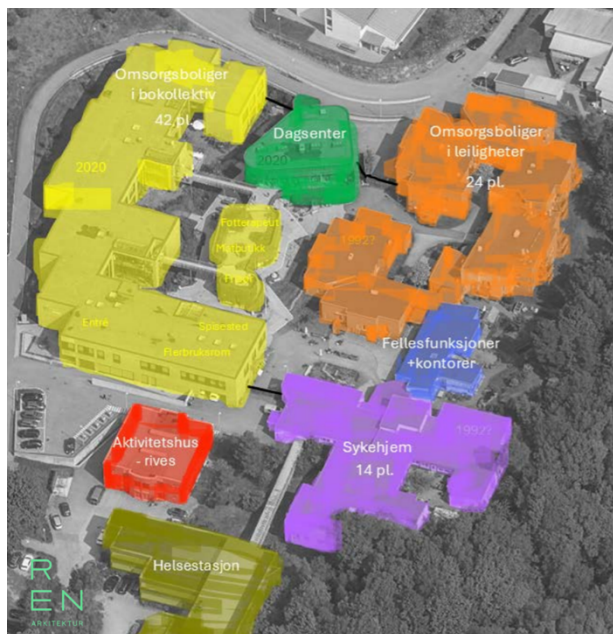
Juridisk grunnlag

Omsorgsbolig i leilighet er en del av kommunens heldøgns omsorgsplasser. Kommunen skal tilby opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester dersom dette etter en helse- og omsorgsfaglig vurdering er det eneste tilbudet som kan sikre pasienten eller brukeren nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester. (Helse- og omsorgstjenesteloven §3-2 a, Pasient og brukerrettighetsloven § 2-1 e) lokal forskrift om tildeling av sykehjemsplasser). Tildeling av heldøgns omsorgsplass er styrt ut fra brukers behov for hjelp og nærhet til personal. Tildeling av heldøgns omsorgsplass i omsorgsbolig i leilighet dekker derfor ikke primært et boligbehov, men et tjenestebehov.

Kommunedirektøren anbefaler i denne saken å gjennomføre en nødvendig ombygging og omstrukturering av heldøgns omsorgstilbud. Det skal gis et tilsvarende kvalitativt tilbud som oppfyller kravet til forsvarlige tjenester, ved å tilby samme type tjeneste på en annen adresse. Tilbudet kan gis på Randesund omsorgssenter, som ikke ligger langt fra Strømme, eller andre steder i kommunen. Etter dialog med den enkelte bruker og pårørende om fremtidig bosted, vil nåværende husleiekontrakt bli sagt opp, og ny kontrakt inngås for ny adresse. Prosessen er forankret i Helse og omsorgstjenesteloven og det individuelle enkeltvedtaket om tildeling av tjenester.

Kort om Strømmehaven – landsbykonsept

Innholdet

Strømmehaven ble etablert med et landsbykonsept etter inspirasjon fra De Hogeweyk i Nederland. I 2020 ble det åpnet ny bygningsmasse, i tilknytning til eksisterende sykehjem (lilla) og omsorgsboliger i leilighet (oransje). Den nye bygningsmassen inneholder omsorgsboliger i bokollektiv, kontorer til hjemmetjenester, privat drevet restaurant, butikk, frisør og fotterapeut (alt i gul markert bygningsmasse). I tillegg ble det bygget nytt dag- og aktivitetssenter (grønt). Nærliggende bygg med arbeids- og aktivitetssenter psykisk helse (rødt) og helsestasjon (mørkegult) inngår ikke i Strømmehaven.

Omsorgsboligene i bokollektiv er forbeholdt personer med en demensdiagnose. Øvrige plasser i leilighetene, sykehjemsplasser og dagsenter tilbys til innbyggere med ulike omsorgsbehov og diagnoser.

Planlagt utbygging

Helt tilbake til utviklingen og bygging av landsbykonseptet i Strømmehaven i perioden 2016-2020, har det blitt vedtatt i økonomiplanene å rive sykehjemsbyggene ved Randesund omsorgssenter og i Strømmehaven, for å avvikle disse og utvide antall sykehjemsplasser på disse to lokasjonene. Utbyggingen av Randesund omsorgssenter nærmer seg nå ferdigstilling, og sykehjemsplassene åpnes mai 2027.

Utbygging av nye sykehjemsplasser i Strømmehaven er vedtatt som påfølgende byggeprosjekt etter ferdigstilling av Randesund omsorgssenter. Som referert under Bakgrunn er tidspunkt for ferdigstilling forskjøvet i vedtatt Økonomiplan 2026-2029 fra 2029 til 2031. Dette er justert med bakgrunn i vurderinger knyttet til totalt kapasitetsbehov og behov for en noe lengre periode til konseptutredning av byggeprosjektet.

Vedtatt investeringsbudsjett for den planlagte utbyggingen i Strømmehaven er justert opp fra 35 til maksimalt 84 sykehjemsplasser (vedtatt Økonomiplan 2026-2029). Dette er resultatet av arbeidet som administrasjonen har igangsatt med å vurdere om det er hensiktsmessig å erstatte omsorgsboliger i leilighet med sykehjemsplasser, i tråd med behovsutviklingen som omtales i neste kapittel. Endelig antall sykehjemsplasser i byggeprosjektet vil bli avklart når tidlig fase konseptutredning er ferdigstilt i løpet av 2026 og vil ligge til grunn for rullering av økonomiplan 2027-2030.

Behovsvurderinger knyttet til heldøgns omsorgsplasser

Forvaltning og koordinering i Helse og mestring melder et økende behov for sykehjemsplasser, mens det er færre innbyggere som har behov for omsorgsbolig i leilighet.

Kristiansand kommune har over tid hatt en overkapasitet på omsorgsboliger i leilighet. Den totale overkapasiteten våren 2026 er 44 leiligheter.

Som hjemmetjenestekommune er både innsatser på forebygging, hjemmerehabilitering, hjemmetjenester samt dag- og aktivitetstilbud styrket over tid. Dette leder til at flere kan bo hjemme med mer omfattende tjenester.

Det store antallet leiligheter på det private markedet som er bygget i Kristiansand over mange år, bidrar også til lavere etterspørsel etter omsorgsboliger i leilighet. Flere eldre bor i boliger som er godt tilrettelagt for å kunne motta omfattende helse- og omsorgstjenester i eget hjem.

En konsekvens av dette er at innbyggere som ikke lenger kan bo hjemme og som har behov for heldøgns omsorgstjeneste, er sykere, flere har en langtkommen demenslidelse og er mer hjelpetrengende enn tidligere. Dette leder til økt behov for heldøgns omsorgsplasser med tilstedeværende personal. Dette tilbys i sykehjem og i omsorgsbolig i bokollektiv, ikke i omsorgsbolig i leilighet.

Helt siden åpning av Strømmehaven som landsbykonsept har det vært betydelig etterspørsel etter heldøgns omsorgsplasser i bokollektivene og i sykehjemmet. De siste årene har behovet for omsorgsboliger i leilighet blitt redusert. Per 15. april 2026 er 15 av 24 leiligheter i Strømmehaven bebodd.

Omsorgsboligene i leilighet er tilrettelagte leiligheter med tilgang på personell hele døgnet, men beboeren må kunne være selvstendig i sin leilighet og må aktivt kunne tilkalle hjelp. Dette er i motsetning til sykehjemsplasser hvor det er bemanning tilstede gjennom hele døgnet. Omsorgsboligene egner seg derfor ikke for personer med demenslidelse på grunn av byggenes fysiske utforming som selvstendige leiligheter, og at det ikke er tilstedeværende personal i boligen gjennom hele døgnet. I sykehjem er det tilknyttet institusjonslege, som dekker behovet for hyppigere medisinsk tilsyn og behandling, noe som beboerne på sykehjem som regel har. Beboere i omsorgsbolig er definert som hjemmeboende og må derimot benytte sin fastlege ved medisinfaglige behov. Dette er de forholdene som særlig skiller omsorgsbolig i leilighet og sykehjemsplass fra hverandre når det gjelder hvorvidt de dekker bistandsbehovet til den enkelte beboer.

Som en følge av behovsutviklingen, vurderer kommunedirektøren at det er hensiktsmessig å omgjøre omsorgsboliger i leilighet til sykehjemsplasser. Risikoen ved å stenge omsorgsboligene i leilighet i Strømmehaven vurderes som liten, da det allerede gjennom flere år har vært en overkapasitet i antall omsorgsboliger i leilighet, og at det er et tydelig økt behov for sykehjemsplasser.

Som en del av arbeidet med Behovsplan for omsorgssenter vil det i løpet av 2026 også bli gjennomført vurderinger for den langsiktige utviklingen og tildelingen av omsorgsboliger i leilighet på de gjenværende lokasjonene med denne type heldøgns omsorgsplasser.

Planlagt framdrift

Ved en omgjøring av arealene til omsorgsboliger i leilighet, innlemmes disse plassene i i planlegging av det vedtatte byggeprosjektet. Administrasjonen forslår at omsorgsboligene avvikles samtidig med den vedtatte overflyttingen av sykehjemsplassene på Strømme til Randesund omsorgssenter ved åpning mai 2027. Anbefalingene er basert på at omsorgsboligene i dag er avhengig av samdrift med sykehjemmet, spesielt på natt. Videre drift ville forutsatt styrking av bemanning, på tross av at det er få beboere i leilighetene. Administrasjonen kan ikke forsvare en slik ressursbruk.

Konsekvenser for og medvirkning fra beboerne og pårørende

Avvikling av omsorgsboligene i leilighet vil ha konsekvenser for 15 beboere, som vil måtte flytte. I dialog med beboerne og deres pårørende vil det gjøres individuelle vurderinger om det er mest hensiktsmessig å tilby ny omsorgsbolig i leilighet på Randesund omsorgssenter eller på andre adresser. I tillegg vil det for enkelte beboere være aktuelt å flytte til sykehjemsplass.

Samtidig med publisering av denne saken blir beboere og pårørende i Strømmehaven informert om innholdet i denne saken. Det vil like i etterkant av denne informasjonen bli invitert til et informasjonsmøte for beboere og pårørende.

Den enkelte beboer med sine pårørende vil bli kontaktet av avdelingsleder og saksbehandler i Forvaltning og koordinering for å avklare ønsker og behov med tanke på fremtidig bosted.

Konsekvenser for og medvirkning fra ansatte

Ved samtidig stenging av sykehjems- og omsorgsboligplassene i Strømmehaven på det tidspunktet Randesund omsorgssenter åpner i mai 2027, vil hele personalgruppen fra både omsorgsboliger i leilighet og sykehjemmet, kunne få tilbud om arbeidssted på Randesund.

Hvis omsorgsboligene ikke stenger samtidig med sykehjemmet, vil det være utfordrende å tilpasse bemanning med den reduserte driften. Administrasjonen er bekymret for at det er lite attraktivt for personalet å jobbe under slike forhold der en ikke lenger samhandler med bemanningen for sykehjemsplasser.

Dersom drift av omsorgsboligene i leilighet opprettholdes fram til oppstart av bygging, vil det måtte rekrutteres nye ansatte til Randesund omsorgssenter ved oppstart mai 2027, og det vil kunne oppstå overtallighet når omsorgsboligene til slutt stenger på et senere tidspunkt. Personalet vil derfor kunne oppleve en usikkerhet i forhold til fremtidig arbeidssted dersom omsorgsboligene driftes videre når sykehjemsplassene overflyttes.

Både endrede arbeidsforhold og usikkerhet om fremtidig arbeidssted fører til en reell risiko for at en kan oppleve en personalflukt dersom omsorgsboligene i leilighet ikke stenger samtidig med sykehjemmet.

Forslaget om avvikling av omsorgsboliger i leilighet i Strømmehaven er drøftet med hovedtillitsvalgte 17. april 2026 jfr vedlagt notat og referat. De involverte hovedtillitsvalgte støtter kommunedirektørens forslag.

Økonomiske konsekvenser

Ved å avvikle omsorgsboliger i leilighet på samme tidspunkt som overføring av sykehjemsplassene til Randesund omsorgssenter, blir alle kostnader og prosesser knyttet til mulig overtallighet unngått.

Kostnader knyttet til flytting av beboerne i omsorgsboliger i leilighet estimeres til ca. kr. 200.000.

Dersom drift i omsorgsboliger i leilighet opprettholdes i perioden etter stenging av sykehjemsplassene (mai 2027), og fram til oppstart av byggeperioden (2028/2029), vil det påløpe merkostnader for driften på grunn av smådriftsulempene. Kostnadene estimeres til 4,5 mill.kr. per år.

Avvikling av omsorgsboliger i leilighet og etablering av sykehjemsplasser medfører en justering i budsjett for både Helse og mestring og By- og stedsutvikling. Husleie som betales av beboerne til Bolig utgår. Beboere på sykehjem betaler et statlig definert vederlag basert på inntekt til Helse og mestring. Vederlaget dekker både bosted og tjenesten. Helse og mestring betaler ikke lenger tomgangsleie til Bolig for ledige leiligheter i Strømmehaven.

For kommunen som helhet vil ikke kostnadsbildet per heldøgns omsorgsplass endre seg nevneverdig når det gjelder omgjøring av omsorgsboliger i leilighet til sykehjemsplasser.

Beboere i omsorgsbolig benytter sin egen fastlege. Ved å erstatte omsorgsboligene med sykehjem vil kommunen ha ansvar for å sikre ressurser til institusjonslege. Det vil derfor være behov for at legetjenesten styrkes etter åpning av flere sykehjemsplasser i Strømmehaven.

Håndtering av kostnader vil bli innarbeidet i fremtidige rullinger av økonomiplan.

Uttalelse fra rådene

Eldrerådet og Rådet for personer med funksjonsnedsettelse får saken til behandling i sine møter 7. mai 2026.

Klima- og miljøkonsekvenser

Prosjektet Klimavennlige og ressurseffektive helsebygg som ble gjennomført i perioden 2022 – 2024 har vist den store effekten av å utvide kapasitet i heldøgns omsorgsplasser på eksisterende adresser. Dette leder til både klimagevinster og god og effektiv drift av tjenestene.

Å øke antall heldøgns omsorgsplasser totalt sett på areal som allerede er i bruk til dette formålet, utsetter behovet for å ta i bruk nye arealer for å oppnå en økt kapasitet. Dette er den største klimagevinsten ved foreslåtte løsning.

Vurdering

Hovedmomenter i saken er:

- Kommunen har et økende behov for sykehjemsplasser, mens det over tid har vært en overkapasitet i omsorgsboliger i leilighet. Det er våren 2026 kun 15 beboere i de 24 omsorgsboligene i leilighet i Strømmehaven. Det er totalt 44 ledige plasser i kommunen
- Det er vedtatt å rive sykehjemsbygget i Strømmehaven og bygge nye sykehjemsplasser med ferdigstilling 2031.
- Ved å erstatte arealene til omsorgsboligene i leilighet med sykehjemsplasser
 - får kommunen et økt antall sykehjemsplasser
 - minskes ledig kapasitet i leiligheter
- Omsorgsboligene i leilighet i Strømmehaven vil miste dagens samdrift med sykehjemmet når dette stenges og rives for å bygge nytt. Dette vil påføre tjenesten økte kostnader.
- Ved å stenge omsorgsboligene i leilighet samtidig med overføring av sykehjemsplassene til Randesund omsorgssenter mai 2027:
 - kan beboere få tilbud om plass enten i omsorgsbolig eller i sykehjem i nærheten, ved Randesund omsorgssenter. Det vil også kunne være aktuelt å tilby plass i andre omsorgssentre dersom ønskelig.
 - kan personalet ivaretas med omstilling til ny arbeidsplass på Randesund omsorgssenter, og unngås mulig overtallighet
 - vil Helse og mestring unngå merutgifter knyttet til smådriftsulempene

Konklusjon

Administrasjonen anbefaler at omsorgsboligene i leilighet i Strømmehaven erstattes med sykehjemsplasser.

Det pågår tidlig fase konseptutredning der en vil avklare om bygningsmassen kan gjenbrukes. Dette vil By- og stedsutvikling komme tilbake til i neste rullering av økonomiplan.

Administrasjonen anbefaler at omsorgsboligene i leilighet avvikles samtidig med overføring av sykehjemsplassene til Randesund omsorgssenter når dette åpner i mai 2027.

Administrasjonen vil innarbeide de økonomiske konsekvensene i forslag til Økonomiplan for 2027-2030.

Punkt 20/26: Utredning av behov og muligheter for etablering av Brukerstyrt hus

Bilag

Vedtak HELSEUTV, 12052026, Sak 23/26, Utredning av behov og muligheter for etablering av Brukerstyrt hus

Vedtak RPF, 07052026, Sak 22/26, Utredning av behov og muligheter for etablering av Brukerstyrt hus

Vedlegg 1 Oversikt over åpningstider for aktivitets- og mattilbud

Vedlegg 2 Referat fra dialogmøte med organisasjoner på rusfeltet og medlemmer av Helseutvalget

Vedlegg 3 Innspill fra dialogmøte med Gatas Røst for å få frem brukerstemmen

Dato 29. april 2026
Saksnr.: 2025019163-13
Saksbehandler Anne Wivestad
Godkjent av Brede Skaalerud

Saksgang

Eldrerådet
Råd for personer med funksjonsnedsettelse
Helseutvalget

Møtedato

07.05.2026
07.05.2026
12.05.2026

Utredning av behov og muligheter for etablering av Brukerstyrt hus

Forslag til vedtak

[Helseutvalget tar utredningen av behov og muligheter for et brukerstyrt hus på rusfeltet til orientering.](#)

Sammendrag

Saken er en oppfølging av verbalvedtak i vedtatt økonomiplan 2026-2029, og påfølgende sak til Helseutvalget 10. februar. I sak 8/26 ble det besluttet at administrasjonen skulle følge opp med en utredning og en sak til Helseutvalget som synliggjør og vurderer behov og muligheter for etablering av et brukerstyrt hus innen rusmiddelfeltet i Kristiansand. Det er forutsatt at kommunen ikke selv etablerer eller drifter et slikt tilbud, men kan ha en tilretteleggerrolle.

Utredningen har sett til erfaringer fra brukerstyrte hus i Bergen, Stavanger, Oslo og Trondheim, og er basert på kunnskapsinnhenting og innspill fra brukerorganisasjoner, ideelle aktører og kommunale helse- og sosialtjenester på rusfeltet. Det er gjennomført dialogmøter med organisasjonene på rusfeltet og Gatas Røst som representerer brukerstemmen. Representanter fra Helseutvalget har også deltatt sammen med organisasjonene i ett av dialogmøtene.

Brukerstyrte hus er lavterskel, sosiale møteplasser for mennesker i aktiv rus og i rehabilitering, drevet av brukerorganisasjoner og basert på en tydelig bruker-til-bruker-tilnærming. Tilbudene vektlegger medborgerskap, sosial tilhørighet, skadereduksjon og verdighet, og gir rom for aktiviteter, praktisk støtte og fellesskap.

Utredningen viser at Kristiansand allerede har et bredt og mangfoldig tilbud på rusfeltet gjennom ulike organisasjoner i tett samarbeid med kommunale helsetjenester og NAV. Kartleggingen viser at mange av de samme tilbudene til mennesker i aktiv rus, som finnes i brukerstyrte hus i andre byer, som mat, måltider, klær, aktiviteter, helsehjelp og sosial støtte – i stor grad allerede er tilgjengelig i Kristiansand. Et brukerstyrt hus vil kunne bidra til å differensiere tilbudet til innbyggere i aktiv rus med en bruker-til-brukertilnærmingen som løfter medborgerskap og bidrar til samfunnsdeltakelse for mennesker som lever med rusutfordringer.

Kartleggingen som er gjort av eksisterende tilbud og aktiviteter viser ikke vesentlige udekkede behov som alene kan begrunne etablering av et nytt lavterskeltilbud til innbyggere i aktiv rus. I innspillrundene er det pekt på enkelte mangler og utviklingsområder: Det er ønske om større tilbud på kveld og i helger og det er mange som ønsker tilbud om betalt arbeid (småstillinger/dagsverk) for mennesker i aktiv rus. Dette er behov som eksisterende tilbud gjennom justeringer vil kunne tilfredsstillende, men de vil aldri kunne fylle de særskilte egenskapene ved et brukerstyrt hus. Mange har derfor i dialogene vært positive til etablering av et brukerstyrt hus, men er samtidig opptatt av at det ikke må svekke eksisterende tilbud til målgruppa.

Utredningen har identifisert noen sentrale forutsetninger som må være avklart før en etablering av et brukerstyrt hus. Dette handler i hovedsak om at aktuelle brukerorganisasjoner må etablere og ta ansvar for en driftsoppstart og utvikling av huset. Dette kan ikke kommunen gjøre. Kommunen er tilrettelegger. Det må foreligge plan for finansiering og egnede lokaler.

I dialog- og innspillmøter er det kommet frem at det per i dag ikke er lokale brukerorganisasjoner som ønsker eller mener de kan påta seg ansvar for drift av et brukerstyrt hus. Dette kan imidlertid være mulig å løse ved hjelp av driftsmodellen som er brukt ved etablering av brukerstyrte hus i andre byer. Dette vil det være behov for å avklare nærmere.

De ulike brukerstyrte husene i landet deler på en felles tilskuddspott fra Helsedirektoratet på 2 millioner kroner for 2026 til drift av brukerstyrte hus. Det er fordelt mellom de tre husene i Bergen, Oslo og Stavanger. I løpet av 2026 er det også i Trondheim etablert et brukerstyrt hus. Med mindre tilskuddspotten for 2027 økes betydelig, vil det for et brukerstyrt hus i Kristiansand ikke utgjøre en stor finansieringskilde. Tilskudd fra Kristiansand kommune eller andre finansieringskilder lokalt, vil derfor være en forutsetning for å etablere og drifte et brukerstyrt hus her i byen. Finansiering innenfor vedtatte kommunale rammer vil kreve omprioritering fra andre eksisterende tiltak. Dersom en sammenlikner med eksisterende brukerstyrte hus, kan en anslå et driftsbehov på nivå med Stavanger, som har åpent tre dager i uka på ettermiddag og kveld. De har et driftsbudsjett på om lag 2,3 mill.kr, eksklusive husleie, som dekkes av kommunen.

I Kristiansand vurderes det som krevende å finne egnede lokaler sentralt i Kvadraturen. I forbindelse med utredningen er det ikke funnet store muligheter for sambruk av eksisterende lokaler, men dette og andre muligheter må det jobbes videre med.

På bakgrunn av kartleggingen og utredningen vurderer direktør for Helse og mestring at etablering av et brukerstyrt hus i Kristiansand per i dag ikke kan begrunnes i vesentlig udekkede behov til målgruppa. Et brukerstyrt hus med en bruker-til-brukertilnærming vil utvilsomt kunne bidra til å differensiere tilbudet til innbyggere i aktiv rus. Det er imidlertid vanskelig å se at en etablering kan finne sted med mindre mulighetene for en statlig finansiering er avklart, slik at man unngår å redusere eksisterende tilbud gjennom omprioriteringer innenfor vedtatte budsjettammer lokalt. Avklaringen må forventes at kommer i forbindelse med Statsbudsjettet for 2027. Etablering av et brukerstyrt hus i Kristiansand forutsetter også at det kommer et avklart initiativ fra brukerorganisasjoner som kan ta ansvar for driften. Kommunen kan ikke gjøre dette, men bidra som tilrettelegger.

Direktør for helse og mestring vil anbefale at administrasjonen jobber videre med lokalisering av et eventuelt brukerstyrt hus, siden dette uansett vil være en krevende forutsetning for etablering. Samhandling med brukerorganisasjoner og ideelle organisasjoner må videreføres med tanke på at alle aktører i større grad ser og tar i bruk ressursene hos den enkelte som har rusutfordringer. Arbeidet med å utvide åpningstidene for lavterskeltilbud til mennesker i aktiv rus, pågår og vil bli fulgt opp. Tilsvarende gjelder behovet som er avdekket når det gjelder å få på plass et tilbud om betalt arbeid for mennesker i aktiv rus, som et supplement til arbeidstreningstilbud som finnes i dag.

Vedlegg:

Vedlegg 1 Oversikt over åpningstider for aktivitets- og mattilbud

Vedlegg 2 Referat fra dialogmøte med organisasjoner på rusfeltet og medlemmer av Helseutvalget

Vedlegg 3 Innspill fra dialogmøte med Gatas Røst for å få frem brukerstemmen

Bakgrunn for saken:

I forbindelse med Bystyrets behandling av økonomiplan for 2026-2029 er administrasjonen i et verbalvedtak bedt om å utrede mulighetene for å få på plass et brukerstyrt hus innen rusmiddelfeltet i Kristiansand. Administrasjonen bes om å se til lignende tilbud i Oslo og Bergen. Det forutsettes at det ikke er kommunen som skal etablere og drifte tilbudet. Feltsykepleien og ideelle aktører inviteres inn i utredningsarbeidet. Utredningen skal legges frem før kommunedirektørens fremleggelse av økonomiplan og budsjett høsten 2026.

Helseutvalget har i saken Oppfølging av vedtatt økonomiplan 2026-2029, 10. februar 2026 vedtatt direktørens forslag til oppfølging av verbalvedtaket:

Verbalvedtak 2026-11 Brukerstyrt hus:

Oppfølging: Administrasjonen gjennomfører en utredning som skissert i vedtaket og legger denne frem i en sak for Helseutvalget. Saken skal synliggjøre og vurdere behov og muligheter for etablering av et brukerstyrt hus på rusfeltet. Utredningen inngår i arbeidet med Rusmiddelpolitisk temaplan og saken legges frem før sommeren, i god tid før kommunedirektøren legger frem forslag til rullert økonomiplan høsten 2026

Hva er et brukerstyrt hus

Brukerstyrte hus på rusfeltet finnes i Bergen, Stavanger, Oslo og Trondheim. Et brukerstyrt hus skal være en sosial arena for mennesker i aktiv rus eller mennesker som er i rehabilitering. Husene er brukerstyrte og driftes ikke av kommunen; det er brukerorganisasjoner som står for driften. Ingen utenfra kan legge føringer for aktivitetene i brukerstyrte hus, disse skal vokse fram og utvikles etter initiativ fra brukerne.

Husene fokuserer på medborgerskap, sosial tilhørighet og skadereduksjon. Bruker-til-bru-ker-tilnærmingen gir opplevelse av tilhørighet, samhold, verdi, håp, muligheter og ansvar. Et brukerstyrt hus skal være et sted der mennesker i aktiv rus kan komme som de er. Gjestene skal oppleve å bli møtt med verdighet.

Husene i Bergen, Stavanger, Oslo og Trondheim har ulike åpningstider. Ingen har åpent alle ukedager, men de fleste har åpent noen kvelder og søndager. Ingen har åpent lørdager.

Tilbud og aktiviteter

De eksisterende brukerstyrte husene har varierte tilbud som varm mat, utdeling av rene gratis klær, utlevering av brukerutstyr, utdeling og opplæring i bruk av Nalokson, internett og lån av PC, dusj og mulighet til å vaske klær. En viktig tilnærming og tilbud er bruker- til bruker- hjelp, som for eksempel kan gi følge til møter med NAV eller andre kommunale tjenester. Av aktiviteter fremheves fotoprojekt og musikk jam/husband.

I denne saken, er det hentet inn informasjon fra nettsidene til brukerstyrte hus i Bergen, Stavanger og Oslo. En har også vært i kontakt med Trondheim hvor en er i oppstartsfasen med et brukerstyrt hus. I tillegg har representanter fra Huset Bergen og Huset AS informert direkte til Helseutvalget, ideelle organisasjoner og brukerorganisasjoner i dialogmøter som er avholdt om saken.

Utredning av muligheter

Administrasjonen har vært i kontakt med brukerstyrte hus i Bergen, Stavanger, Oslo og Trondheim for å få mer informasjon om innhold, drift og økonomi i de tre brukerstyrte husene.

Det har vært avholdt tre dialogmøter:

1. Med brukerorganisasjonene A-larm, ProLAR Nett, Landsforeningen for pårørende til psykisk syke (LPP) og RiO 13.02.2026. Her deltok også, Espen Aas, styreleder for Huset Bergen AS fra Huset i Bergen og Arild Knudsen fra Foreningen for human ruspolitikk via Teams.
2. Med ideelle og brukerorganisasjoner og medlemmer av Helseutvalget 19.03.2026. Her innledet daglig leder av huset Bergen, Marianne Cook Pierron og styreleder Espen Aas i Huset Bergen AS.
3. Med Gatas Røst 07.04.2026. Gatas Røst er et samarbeid mellom Blå Kors Gatenært, Shalam og Samsensenteret og legger til rette for lavterskel samlinger for mennesker i aktiv rus der de kan få fremmet sine synspunkter og interesser. De som arbeider lavterskel i kommunen og NAV inviteres også inn på disse møtene.

Det er gjennomført en omfattende kartlegging i samarbeid med brukerorganisasjoner og ideelle organisasjoner, som har gitt oversikt over hvilke tilbud og aktiviteter som finnes til de ulike målgruppene på rusfeltet.

Hva finnes allerede i Kristiansand?

Kristiansand er i den heldige posisjon at det finnes mange organisasjoner som har tilbud til mennesker i mange faser av rusutfordringer. Helseutvalget ble i temadelen i møtet 10 februar presentert for samtlige bruker- og pårørendeorganisasjoner og ideelle organisasjoner på rusfeltet lokalt. Tema var brukermedvirkning og frivillighet på rusfeltet og utgjør en del av kunnskapsgrunnlaget for utredningen og saken vedørende brukerstyrt hus.

Blå Kors Gatenært, Samsensenteret og Shalam har åpne tilbud til mennesker i aktiv rus. Organisasjonene har et bredt og systematisk samarbeid med kommunens helse- og sosialtjenester og NAV, både på systemnivå og i den praktiske hverdagen. Alle er opptatt av å ivareta menneskeverdet i møtet med mennesker i vanskelige livssituasjoner gjennom å formidle håp, kunnskap og bistand i sitt daglige arbeid i rusmiljøet.

Kartleggingen viser at organisasjonene i Kristiansand har et bredt aktivitetstilbud som i stor grad er sammenlignbare med tilsvarende tilbud i de brukerstyrte husene. Dette gjelder både tilbud om mat og måltider, klær, sosiale og fysiske aktiviteter, musikktilbud og helsehjelp og utdeling av brukerutstyr og Nalokson via Feltsykepleien og gjennom kontakt med andre offentlige tjenestetilbud. Aktivitetstilbud utvikles etter initiativ fra de som er deltakere eller gjester ved de ulike stedene og varierer derfor over tid.

Organisasjonene har også godt utbygde systemer for deltakelse av frivillige i driften av tilbudene. Mange frivillige har også brukererfaring og/eller erfaring som pårørende.

Organisasjonene er også aktive med å hjelpe mennesker som ønsker endring videre inn i behandling og rehabilitering. Både direkte kontakt med og jevnlig besøk av NAV og kommunale helse- og sosialtjenester bidrar til å hjelpe mennesker som ønsker det inn i behandling. Organisasjoner som Kirkens bymisjon, A-larm, WayBack, Blå Kors og ATROP m.fl. hjelper mennesker i krevende overganger i rehabiliteringsfasen. Disse har blant annet tilbud om mentorordninger, omfattende fritidstilbud, samtale- og gruppetilbud, kurs og arbeidstrening og opplæring i likemannsarbeid.

Kartleggingen som er gjennomført viser at det på rusfeltet i Kristiansand er et bredt og variert tilbud både til innbyggere i aktiv rus og til innbyggere som er i rusrehabilitering, inkludert legemiddelassistert rehabilitering (LAR). Tilbudet om mat og måltider er også godt dekket store deler av uka. Ulike lavterskeltilbud til mennesker i aktiv rus er åpne hver dag i uka, unntatt lørdag. Ett av lavterskeltilbudene har åpent en kveld i uka, og vil utvide dette med en kveld til. På kveldstid en dag i uka, annenhver uke, er det tilbud om jamming. Søndager er det et frokosttilbud åpent.

Se vedlegg som viser oversikten over åpningstider for aktivitets- og mattilbud i Kristiansand. I oversikten over aktivitetene til organisasjonene er det ikke tatt med faste arrangementer og tilbud som er annonsert å ha et kristent innhold, som for eksempel møter.

Hva mangler i det lokale lavterskeltilbudet – som et brukerstyrt hus vil kunne dekke?

Menneskerettigheter og fokus på empowerment, medborgerskap og samfunnsdeltakelse er spesielt fremtredende i filosofien til de brukerstyrte husene. Dette finner man også igjen i verdigrunnlag og tilnærminger hos ideelle organisasjoner og i de kommunale helse- og sosialtjenestene. I utredningsarbeidet og i dialogmøtene kommer dette frem som en styrke i samarbeidet om å utvikle et helhetlig tilbud på rusfeltet som dekker behovene i befolkningen. Kartleggingen og undersøkelsene i forbindelse med saksutredningen har vist at tilbudet til innbyggere med rusutfordringer i Kristiansand dekker mange ulike behov både når det gjelder mat og måltider, aktiviteter og sosialt fellesskap. Det er likevel noen ting som savnes:

- Kristiansand har ikke et eget brukerstyrt tilbud med bruker-til-bruker-tilnærming til mennesker i aktiv rus, som driftes etter initiativ fra og gjennom brukernes egne organisasjoner. Dette er selve faktumet som ligger til grunn for denne saken.
- I kartleggingen er det kommet frem at tilbudet på ettermiddager/kveld og helg kunne vært bedre utbygd
- Åpningstidene ved eksisterende lavterskeltilbud til innbyggere i aktiv rus er imidlertid planlagt utvidet fra høsten av. Blå Kors planlegger blant annet å holde åpent torsdag kveld i tillegg til de andre tilbudene som er åpne på ettermiddag og kveld.
- Det har lenge vært ønske om å få på plass et tilbud om betalt arbeid for mennesker i aktiv rus (som et supplement til de arbeidstreningstilbudene som allerede finnes). Dette kan være småstillinger eller dagsverk. Dette kunne vært behov et brukerstyrt hus kunne bidratt til å dekke. Etter at Kirkens Bymisjon avviklet arbeidet med Gatemagasinet MOT, vurderer andre organisasjoner hvordan denne type aktivitet/tilbud kan etableres i en annen form.
- Noen har fremholdt at det også burde finnes et lavterskeltilbud som er livssynsnoytralt. Dette er imidlertid ofte knyttet til generelle betraktninger om tilbudet på rusfeltet og ikke spesifikt knyttet til behovet for et brukerstyrt hus.

Hva må ligge til rette for at etablering av et brukerstyrt hus kan finne sted?

Det er noen forutsetninger som må være til stede for at et brukerstyrt hus skal kunne etableres i Kristiansand. Dette handler i hovedsak om at aktuelle brukerorganisasjoner må etablere og ta ansvar for en driftsoppstart og utvikling av huset. Dette kan ikke kommunen gjøre. Kommunen er tilrettelegger. Det må finnes plan for finansiering og egnede lokaler.

Driftere: De lokale brukerorganisasjonene RiO, ProLAR Nett og A-larm er, i tillegg til Foreningen for human ruspolitikk, positive til at det opprettes et brukerstyrt hus i Kristiansand, men de lokale brukerorganisasjonene ønsker ikke selv å påta seg ansvar for å opprette og drifte et brukerstyrt hus i Kristiansand. Det er imidlertid en positiv innstilling fra flere av disse organisasjonene til å bidra inn i et slikt arbeid. I møtet med brukerorganisasjonene 13.02.2026, ble det foreslått at Huset AS kunne påta seg ansvar for etablering av et lokalt brukerstyrt hus og at man eventuelt kan ansette en daglig leder som påtar seg oppdraget med å få dette på plass.

Økonomi: Leie av egnede lokaler og midler til daglig drift, vil kreve en plan for finansiering.

De ulike brukerstyrte husene i landet deler på en felles tilskuddspott fra Helsedirektoratet på 2 millioner kroner for 2026 til drift av brukerstyrte hus. Det er fordelt mellom de tre husene i Bergen, Oslo og Stavanger. I løpet av 2026 er det også i Trondheim etablert et brukerstyrt hus. Med mindre tilskuddspotten økes betydelig fremover, vil det for organisasjoner i Kristiansand ikke utgjøre en betydelig finansieringskilde. Tilskudd fra Kristiansand kommune eller andre finansieringskilder lokalt, vil derfor være en forutsetning for å etablere og drifte et brukerstyrt hus her i byen.

Eksempler på finansiering av eksisterende brukerstyrte hus:

- Huset Bergen hadde i 2025 et driftstilskudd på kr. 5 millioner, dette er hovedsakelig kommunale midler. Tilskudd fra Helsedirektoratet er på kr. 600 000,- I tillegg har Huset Bergen en avtale med kommunen om drift av et natthjem, dette har et budsjett på kr. 13 millioner. Dette omfatter også tjenester som miljøvandring og brobyggertjeneste.
- Huset Stavanger hadde i 2025 et driftsbudsjett på kr. 2,3 millioner, hvorav 800 000,- er tilskudd fra Helsedirektoratet. Budsjettet er eksklusivt husleie, som dekkes av kommunen.
- Huset Oslo hadde i 2025 et driftsbudsjett på kr. 1.8 millioner, kr. 600 000,- er tilskudd fra Helsedirektoratet.
- Huset i Trondheim som startet opp i april 2026 driftes kun med tilskudd fra Helsedirektoratet. A-larm har mottatt til sammen om lag 1,2 mill.kr. til driften. Trondheim kommune bidrar med å stille lokaler vederlagsfritt til disposisjon.

Helsedirektoratet har også en tilskuddsordning til brukerstyrte tiltak og aktiviteter. Denne har et budsjett på ca. 15 millioner, det er for 2026 søkt om til sammen 41 millioner fra 22 ulike organisasjoner. Disse søknadene er per i dag ikke ferdigbehandlet. ProLAR Nett har søkt om ca. 7 millioner til Brobyggertjenester i Bergen, Oslo, Stavanger og Trondheim (altså de brukerstyrte husene).

Hvordan kan et driftsbehov dekkes i Kristiansand: Dersom en sammenligner med eksisterende brukerstyrte hus, kan en anslå et driftsbehov på nivå med Stavanger som har åpent tre dager i uka på ettermiddag og kveld. I tillegg kommer husleie for lokaler sentralt i byen, med mindre man kan benytte eksisterende lokaler vederlagsfritt.

Rusarbeidet knyttet til lavterskeltilbud til innbyggere i aktiv rus finansieres i dag gjennom tilskuddsordningen som alle organisasjoner kan søke på, samt tjeneste- og avtalekjøp. Sistnevnte er i hovedsak knyttet til drift av Natthjemmet og Steg for steg som er et arbeidstreningstilbud og «småjobbtildbud». Finansiering av et brukerstyrt hus som et nytt tiltak innenfor eksisterende rammer vil innebære en omprioritering- enten av de lokale tilskuddsmidlene eller av driftsrammene for de kommunale tjenestetilbudene.

Tilskuddspotten til tiltak på rusfeltet, som organisasjonene kan søke på er i dag på om lag 5,5 mill.kr. Når det gjelder lavterskeltilbud til innbyggere i aktiv rus, har ikke kommunen dette tilbudet innenfor sin drift- det er ideelle organisasjoner som tilbyr dette. Kommunen har ansvaret for helse- og sosialfaglige tjenester som Feltsykepleien til denne målgruppen på rusfeltet.

Finansiering av et brukerstyrt hus innenfor eksisterende rammer for rusfeltet på dette området, vil bety omprioritering innenfor forholdsvis knappe ressurser – som er vurdert å dekke sentrale behov slik de er fordelt i dag.

I forbindelse med utredningsarbeidet er det ikke uventet, uttrykt bekymring blant både brukere og organisasjoner for at etablering av et nytt tilbud vil ta ressurser fra eksisterende organisasjoner og gjøre tilbudene dårligere. Det pekes på at statlige finansieringsmuligheter bør foreligge og at annen finansiering som for eksempel gjennom stiftelser bør brukes, før en vurderer å omprioritere eksisterende midler innenfor rusfeltet.

Lokaler: Det kan vise seg å bli utfordrende å finne egnede lokaler i sentrum til et nytt lavterskeltilbud- brukerstyrt hus. Det er i utredningsarbeidet identifisert at det ikke er stort potensiale for sambruk av eksisterende lokaler, og kommunens tjenester har heller ikke drift/tjenestetilbud i denne type lokaler sentralt i Kvadraturen. Å finne gode og egnede lokaler er noe som vil kreve et videre arbeid.

Hvordan kan en unngå konkurranse om brukere og målgruppekonflikter:

Mennesker er forskjellige og har ulike behov. Ingen organisasjoner har tilbud som passer alle. Derfor er det en styrke at Kristiansand har mange ulike lavterskeltiltak til mennesker i aktiv rus og tilbud til mennesker i rusrehabilitering og at disse samarbeider godt på mange områder. Dette gjør det mulig å finne frem til tilbud som passer den enkelte. Ved å opprette flere tilbud til samme målgruppe, kan faren for fragmentering og svekking av nåværende tiltak øke. Dette er i utredningsarbeidet trukket frem som en bekymring, fra både organisasjoner og brukere av eksisterende tilbud.

Både brukere og fagpersoner i organisasjoner og kommunen har påpekt at personer som er blitt rusfrie og er tidlig i sin rusrehabilitering ofte vil ha en sårbarhet overfor ruseksponering. Dette kan kanskje være en utfordring i et brukerstyrt hus og kan innebære en risiko for at noen ikke vil føle seg trygge der. Kristiansand har et rusmiljø der veldig mange kjenner hverandre og har lang historie sammen, på godt og vondt. Å holde gamle og nye konflikter utenfor et brukerstyrt hus der mange fortsatt er i aktiv rus, er blitt påpekt som en mulig utfordring av flere. Derfor fremholdes det også som viktig at de eksisterende tilbudene ikke blir svekket som følge av en etablering av et brukerstyrt hus, men kan opprettholdes videre slik at man bevarer det differensierte tilbudet man har i dag.

Vurdering

Kristiansand har et godt og mangfoldig tilbud til mennesker i aktiv rus, særlig gjennom organisasjonene på rusfeltet, med mye samarbeid på tvers mellom aktørene og kommunens helse- og sosialtjenester. Kommunen og NAV er i stadig større grad til stede på lavterskeltilbudene for å gi helsehjelp, bistå med søknader og finne frem til rett hjelp inn i systemet og for å gjenopprette kontakt. Flere organisasjoner har også veiledere som følger mennesker til og mellom tjenester for å sikre at folk finner riktig hjelp. Også FACT-rus i spesialisthelsetjenesten oppsøker nå både utendørs rusarenaer og lavterskeltilbud for å holde kontakt med sine pasienter.

Behovsutredningen har vist at det er en god dekning og et bredt tilbud både når det gjelder mat, måltider, ulike aktiviteter og sosiale møteplasser. Det savnes imidlertid at noen av tilbudene har mer åpent på kveldstid og i helg. Når det gjelder innhold i tilbudene, dekker det et mangfold av interesser. Det som etterlyses spesielt er et tilbud om betalt arbeid for mennesker i aktiv rus - som et supplement til de arbeidstreningstilbudene som allerede finnes. Dette kan være tilbud om småstillinger eller dagsverk. Både dette siste og utvidede åpningstider er det satt i gang et arbeid med fra organisasjonenes side.

Vurdert ut fra innholdet og bredden av eksisterende lavterskeltilbud – både til mennesker i aktiv rus og mennesker i rehabilitering, er det vanskelig å si at de udekkede behovene i brukergruppen er tilstrekkelige til å underbygge etablering av et nytt lavterskeltilbud i form av et brukerstyrt hus.

Det er likevel slik at det trengs et enda bedre samarbeid mellom de ulike aktørene, bedre oversikt over tilbudene, noe utvidede åpningstider og sterkere brukerinvolvering på rusfeltet. Gjennom utredningsarbeidet og i dialogmøter er det pekt på flere områder det vil bli jobbet videre med når det gjelder dette.

Kristiansand har ikke et brukerstyrt hus som vil kunne tilby bruker-til-bruker-tilnærming og de perspektivene dette innebærer. Et brukerstyrt hus ville gjort det differensierte tilbudet til innbyggere i aktiv rus i Kristiansand enda bedre. Det er ingen tvil om at bruker-til-bruker-tilnærmingen er verdifull for å løfte medborgerskap og samfunnsdeltakelse for mennesker som lever med rusutfordringer. Det er mange gevinster ved å la mennesker ta eierskap til et brukerstyrt hus; tilhørighet, likeverd og sosialt fellesskap er viktig for mange som har levd lenge i utenforskap.

I dialogen med både brukere og organisasjoner på feltet pekes det imidlertid på at en etablering må forutsette både en finansiering og et samarbeid om aktiviteter og målgrupper som gjør at eksisterende tilbud og tjenester ikke forringes.

Det er per i dag ingen lokale brukerorganisasjoner som har uttrykt ønske om å ta ansvar for å drifte et brukerstyrt hus i Kristiansand, men de ønsker det velkommen og vil bidra dersom det legges til rette for en etablering. Et slikt initiativ vil kunne komme og kommunen vil da være en sentral samarbeidspart.

Per i dag ser det ikke ut til at den statlige finansieringen til brukerstyrte hus, ville kunne bidra i særlig stor grad til en nyetablering i Kristiansand- med mindre tilskuddspotten økes for 2027. Tilskuddsfinansieringen fra staten til kommunale rustiltak er avviklet fra og med 2026, men finansieringen til organisasjoner og til brukerstyrte hus må en forvente at vil videreføres. Her vil en måtte avvente grep i statsbudsjettet. Redusert statlig finansiering vil kreve omfattende omprioriteringer og avvikling av eksisterende tiltak hvis det skal finnes betydelig finansiering lokalt- innenfor eksisterende rammer på rusfeltet. I flere av de andre byene er kommunens del av finansieringen ofte knyttet til lokaler. I denne utredningen har man undersøkt muligheter for sambruk av eksisterende lokaler hvor det driftes lavterskeltilbud, uten at det har avdekket stort potensiale. Det å finne aktuelle og egnede lokaler for etablering av et brukerstyrt hus sentralt i byen, vil kreve et eget arbeid som må gjennomføres, blant annet i samarbeid med By og stedsutvikling.

Videre oppfølgingspunkt som utredningen har pekt på:

- Kommunen vil være en sentral samarbeidspart og tilrettelegger hvis det kommer et initiativ til et brukerstyrt hus fra organisasjonene, i Kristiansand

- Arbeidet med å vurdere aktuelle lokasjoner sentralt i byen bør videreføres, siden dette vil være en sentral forutsetning for etablering – uansett når det måtte bli modent. Arbeidet må skje i samarbeid mellom kommunen, bruker- og pårørendeorganisasjoner og ideelle organisasjoner. I denne forbindelse vil en også kunne jobbe videre med behovet for lokaler til brukerorganisasjoner som trenger dette. En felles lokasjon gjennom sambruk av lokaler for flere organisasjoner ville kunne tilrettelegge for økt samhandling og samarbeid.
- Arbeidet med å utvide åpningstider og dekke behovet for ulik aktivitet innenfor lavterskeltilbudene fortsetter- i regi av organisasjonene, men også i samarbeidet mellom bruker- og pårørendeorganisasjoner, kommunen og andre aktører på rusfeltet
- Arbeidet med å styrke brukermedvirkning og anvendelse av bruker- og pårøndererfaring vil pågå både i de kommunale tjenestene og i organisasjonenes tilbud på rusfeltet.
- Arbeidet med å få på plass et tilbud om betalt arbeid som kan være småstillinger eller dagsverk, videreføres i samarbeid med organisasjonene.

Anbefaling

Etablering av et brukerstyrt hus på rusfeltet i Kristiansand vil være avhengig av at brukerorganisasjoner tar initiativ til å drifte det og at det er tilgang til statlig finansiering som for de andre brukerstyrte husene i landet. Dette er på nåværende tidspunkt ikke avklart.

Utredningen og dialog med brukere og organisasjoner har ikke avdekket at det er vesentlige udekkede behov innenfor det eksisterende lavterskeltilbudet til innbyggere som er i aktiv rus eller i rehabilitering. På dette området kjennetegnes Kristiansand av at det er en god dekning og et bredt tilbud både når det gjelder mat, måltider, ulike aktiviteter, fritidstilbud og sosiale møteplasser. Etablering av et brukerstyrt hus kan derfor ikke begrunnes i udekkede behov.

Et videre arbeid med å etablere et brukerstyrt hus bør ta hensyn til bekymringene som er anført av både brukere og organisasjoner som har deltatt i utredningsarbeidet: at etablering av et brukerstyrt hus ikke forutsetter nedskalering av eksisterende tilbud, enten på grunn av omprioritering av ressurser for å dekke finansieringsbehovet eller opprettelse av tilbud som er for like til samme målgruppe.

Egnet lokasjon sentralt i Kvadraturen vil være krevende å finne og må derfor jobbes med.

Statlig finansiering på nivå med hva de andre brukerstyrte husene har per i dag, bør være en forutsetning før man går videre med en konkret etablering i Kristiansand.

Det må forutsettes at forholdene som er uklare med hensyn til statlige finansieringsmuligheter for 2027 og videre, vil være nærmere avklart i forbindelse med Statsbudsjettet.

Punkt 21/26: Oppfølging av vedtatt økonomiplan - omprioritering av ressurser internt ved Kristiansand folkebibliotek fra 2028

Bilag

Vedtak KULT, 04062026, Sak 32/26, Oppfølging av vedtatt økonomiplan - omprioritering av ressurser internt ved Kristiansand folkebibliotek fra 2028

Vedtak RPF, 07052026, Sak 23/26, Oppfølging av vedtatt økonomiplan - omprioritering av ressurser internt ved Kristiansand folkebibliotek fra 2028

VEDLEGG statistikk 2025

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 2025021038
Saksbehandler Stein Tore Sorthe

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Eldrerådet	07.05.2026	21/26
2 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	07.05.2026	23/26
3 Ungdommens bystyre - arbeidsutvalget 2025-26	12.05.2026	23/26
4 Kultur- og idrettsutvalget	04.06.2026	

OPPFØLGING AV VEDTATT ØKONOMIPLAN - OMPRIORITERING AV RESSURSER INTERNT VED KRISTIANSAND FOLKEBIBLIOTEK FRA 2028

ELDRERÅDET HAR BEHANDLET SAKEN I MØTE 07.05.2026 SAK 21/26

Eldrerådets innstilling

Eldrerådet viser til kommunens målsetting om at flere skal bo hjemme lengst mulig, og at omsorg og hjelpeordninger skal skje via hjemmebaserte tjenester. I bydelene må det være lokaler som kan ivareta eldres behov for sosiale aktivitets- og møteplasser. Bibliotekene vil være et viktig element i en slik sammenheng.

Eldrerådet beklager at biblioteket øst, delfinansieres ved nedbemanning av folkebibliotekene på Flekkerøy, Hellemyr og Vågsbygd av kommunen, og oppfordrer bystyret til å vedta andre løsninger (Enst.)

Forslag:

Kommunaldirektør kultur og innbyggerdialog sin innstilling
«1. Kultur- og idrettsutvalget følger opp bystyrets økonomiplan-vedtak, og vedtar at følgende interne ressurser ved Kristiansand folkebibliotek skal omdisponeres til nytt bibliotek i Rona fra sommeren 2028:

- a) 1,0 årsverk fra voksenavdelingen på hovedbiblioteket
- b) 0,4 årsverk fra Hellemyr bibliotek (halvering av folkebibliotek-tilbudet)
- c) 0,2 årsverk fra Vågsbygd bibliotek (reduerte åpningstider)
- d) 0,12 årsverk fra Flekkerøy bibliotek (avvikling av folkebibliotek-tilbudet)
- e) 0,36 årsverk fra hovedbiblioteket (reduere åpningstidene på ukedagene eller kutte meråpent-tilbud i helgene)
- f) 12 % av mediebudsjettet
- g) 10 % av arrangementsbudsjettet.

1. Sammen med tillitsvalgte og verneombud skal biblioteksjefen bruke tiden fram til 2028 for å gjennomføre prosesser og finne omforente løsninger, som ivaretar ansattes rettigheter og styrker heltidskulturen ved biblioteket.

2. Ved naturlig avgang eller lignende, kan de vedtatte tiltakene gjennomføres før 2028 dersom dette er formålstjenlig.»

Eldrerådet fremmet følgende forslag:

«Eldrerådet viser til kommunens målsetting om at flere skal bo hjemme lengst mulig, og at omsorg og hjelpeordninger skal skje via hjemmebaserte tjenester. I bydelene må det være lokaler som kan ivareta eldres behov for sosiale aktivitets- og møteplasser. Bibliotekene vil være et viktig element i en slik sammenheng.

Eldrerådet beklager at biblioteket øst, delfinansieres ved nedbemanning av folkebibliotekene på Flekkerøy, Hellemyr og Vågsbygd av kommunen, og oppfordrer bystyret til å vedta andre løsninger.»

Voteringer:

Ved alternativ votering ble eldrerådets forslag enstemmig vedtatt.

07.05.2026

Punkt 22/26: Forslag til endringer i forskrift om skjenketider og forskrift om åpningstider

Bilag

Vedtak , 14042026, Sak 20/26, Forslag til endringer i forskrift om skjenketider og forskrift om åpningstider

Vedtak KULT, 16042026, Sak 25/26, Forslag til endringer i forskrift om skjenketider og forskrift om åpningstider

Vedtak HELSEUTV, 12052026, Sak 25/26, Forslag til endringer i forskrift om skjenketider og forskrift om åpningstider

Vedtak Form, 20052026, Sak 42/26, Forslag til endringer i forskrift om skjenketider og forskrift om åpningstider

Vedtak KOMM, 19052026, Sak 23/26, Forslag til endringer i forskrift om skjenketider og forskrift om åpningstider

Vedtak RPF, 07052026, Sak 25/26, Forslag til endringer i forskrift om skjenketider og forskrift om åpningstider

Vedtak byst 27052026, Sak 48_26 Forslag til endringer i forskrift om skjenketider og forskrift om åpningstider

Søknad om utvidet skjenketid, SSP Kristiansand Lufthavn

Høringsnotat - forslag til endringer i forskrift om skjenketider og forskrift om åpningstider

Forskrift om salg og skjenking av alkoholholdig drikk, Kristiansand kommune, Agder

Forskrift om åpningstider for serveringsvirksomhet, Kristiansand kommune, Agder

Kampoppsett - tidspunkter

høringsnotat-forslag-om-midlertidig-ndring-av-alkohollovens-bestemmelse-om-maksimaltid-for-skjenking-under-fotball-vm-for-herrer-2026

Høring - utvidet skjenketid - saksnummer 2026003351.

2026 Innspill fotball-VMpdf

Høring sinnspill utvidet sjenketid Kjevik Lufthavn april 2026

2026 Kristiansand høringsinnspill fotball-VM

Vedrørende forslag til endringer i forskrift om skjenketider og forskrift om åpningstider

Innspill til høring om forslag om midlertidig endring av alkohollovens bestemmelse om maksimaltid for skjenking under fotball-VM for herrer 2026

Høring skjenk 1. april 2026

2026_03_27__skjenk VM

Dato 9. april 2026
Saksnr.: 2026003351-10
Saksbehandler Hanne Gabrielsen Aas
Godkjent av Helle Geheb
Camilla Jarlsby
Camilla Bruno Dunsæd

Saksgang

Ungdommens bystyre - arbeidsutvalget 2025-26
Kultur- og idrettsutvalget
Kommunalutvalget
Eldrerådet
Rådet for eprsoner med funksjonsnedsettelse
Helseutvalget
Formannskapet
Bystyret

Møtedato

14.04.2026
16.04.2026
21.04.2026
07.05.2026
07.05.2026
12.05.2026
20.05.2026
27.05.2026

Forslag til endringer i forskrift om skjenketider og forskrift om åpningstider

Forslag til vedtak

Kristiansand kommune vedtar følgende endringer i forskrift FOR-2020-11-18-3308 om salg og skjenking av alkoholholdig drikk, Kristiansand kommune, Agder:

I

I § 2-1 skal nytt tredje ledd lyde:

For serveringssteder innenfor sikkerhetskontrollert område ved Kristiansand lufthavn Kjevik kan alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2 skjenkes mellom klokken 06.00 og 02.00.

II

I § 2-3 skal nytt tredje ledd lyde:

For serveringssteder innenfor sikkerhetskontrollert område ved Kristiansand lufthavn Kjevik gjelder ikke forbudet i første ledd.

III

Ny bestemmelse skal lyde:

§ 2-4. Dispensasjon fra skjenketidene under fotball-VM

Det kan gis dispensasjon fra skjenketidene som følger av forskriften i perioden 11. juni til 19. juli 2026, innenfor rammene av alkoholloven.

Dispensasjon kan kun gis til skjenkesteder som viser direktesendte kamper fra fotball-VM for herrer 2026, og gjelder kun innendørs skjenkeareal. Utvidelse av skjenketidene kan kun gis for tidsrommet kampene pågår.

IV

Forskriften trer i kraft straks. § 2-4 i forskrift om salg og skjenking av alkoholholdig drikk, Kristiansand kommune, Agder oppheves 20. juli 2026.

Kristiansand kommune vedtar følgende endringer i forskrift FOR-2020-10-28-3305 om åpningstider for serveringsvirksomhet, Kristiansand kommune, Agder:

I

Ny bestemmelse skal lyde:

§ 2-3. Dispensasjon fra åpningstidene under fotball-VM

Det kan gis dispensasjon fra åpningstidene som følger av forskriften i perioden 11. juni til 19. juli 2026.

Dispensasjon kan kun gis til skjenkesteder som viser direktesendte kamper fra fotball-VM for herrer 2026, og gjelder kun innendørs skjenkeareal. Utvidelse av åpningstidene kan kun gis for tidsrommet kamper pågår og i inntil 30 minutter etter kampslutt.

II

Forskriften trer i kraft straks. § 2-3 i forskrift om åpningstider for serveringsvirksomhet, Kristiansand kommune, Agder oppheves 20. juli 2026.

Sammendrag

Kommunedirektøren har utarbeidet et forslag til endringer i forskrift om skjenketider og forskrift om åpningstider. Saken gjelder:

- Permanent utvidelse av skjenketidene ved Kristiansand lufthavn Kjevik.
- Midlertidig endring av skjenketidene og åpningstidene i forbindelse med fotball-VM for herrer 2026.

Begge forholdene forutsetter endring av kommunens lokale forskrift om skjenketider, og behandles derfor samlet.

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Select Service Partner AS (SSP) har på vegne av serveringsstedene Foodbar (innland) og Flybar (utland) ved Kristiansand lufthavn Kjevik søkt om utvidet skjenketid. Det søkes om skjenkestart fra kl. 06.00. I dag har virksomheten skjenkebevilling for alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2 fra kl. 09.00 til 02.00, og for gruppe 3 fra kl. 13.00 til 02.00. Begge serveringsstedene ligger innenfor sikkerhetskontrollert område på lufthavnen, og er kun tilgjengelige for reisende med gyldig flybillett. Søknaden er blant annet begrunnet med at øvrige internasjonale Avinor-lufthavner i Norge har skjenkestart fra kl. 06.00.

Videre gjelder saken om det skal innføres en midlertidig dispensasjonsordning i forbindelse med fotball-VM for herrer 2026. Mesterskapet avholdes i USA, Canada og Mexico i perioden 11. juni til 19. juli 2026. På grunn av tidsforskjellen mellom

vertslandene og Norge vil et betydelig antall av kampene bli spilt sent på kvelden eller nattetid norsk tid. Av totalt 104 kamper starter over halvparten fra midnatt eller senere, og flere kamper vil pågå i tidsrommet 03.00 til 06.00. Dette innebærer at skjenketider etter alkoholloven, og lokale skjenketider etter forskrift, i mange tilfeller vil opphøre før kampene er ferdigspilt.

Problemstillingen har fått betydelig oppmerksomhet nasjonalt, og har resultert i at Helse- og omsorgsdepartementet har sendt på høring et forlag om midlertidig endring av alkohollovens bestemmelse om maksimaltid for skjenking i forbindelse med VM. Forslaget innebærer at kommunene i mesterskapsperioden *kan* gis adgang til å fastsette skjenketider for alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2 utover lovens ordinære maksimaltid, slik at skjenking kan tillates mellom kl. 03.00 og 06.00. Adgangen forutsetter at skjenkesteder viser direktesendte kamper. Departementet presiserer at ordningen er tidsavgrenset og ekstraordinær, og ikke ment å skape presedens for senere anledninger.

Høringsfristen på Helse- og omsorgsdepartementets høringsforslag var 13. mars, og departementet arbeider nå med en proposisjon som skal fremmes for Stortinget. Behandling av saken forventes å finne sted i løpet av april eller mai. Det er imidlertid ikke nødvendig å avvente Stortingets behandling av lovforslaget før eventuelle forslag til endringer i kommunale forskrifter behandles. Saken behandles derfor av Kristiansand kommune nå, slik at det blir fattet en beslutning før mesterskapet starter 11. juni.

Gjeldende rett i Kristiansand kommune

Skjenking av alkoholholdig drikk reguleres av alkoholloven § 4-4, hvor det er fastsatt normaltider og maksimaltider for skjenking. Kommunene kan innenfor lovens rammer innskrenke eller utvide skjenketidene, men ikke fastsette skjenketider som går utover lovens maksimaltider. Maksimaltidene innebærer at det ikke er adgang til å skjenke alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2 mellom kl. 03.00 og 06.00, og alkoholholdig drikk gruppe 3 mellom kl. 03.00 og 13.00. Skjenketidene kan fastsettes i enkeltvedtak eller i lokal forskrift, og det er adgang til å differensiere skjenketidene blant annet etter type skjenkested eller beliggenhet.

I Kristiansand kommune er skjenketidene fastsatt i forskrift FOR-2020-11-18-3308 om salg og skjenking av alkoholholdig drikk, Kristiansand kommune, Agder. Etter gjeldende forskrift er det forbudt å skjenke alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2 mellom kl. 02.00 og 09.00, og alkoholholdig drikk gruppe 3 mellom kl. 02.00 og 13.00.

Videre reguleres åpningstidene for skjenkesteder av FOR-2020-10-28-3305 om åpningstider for serveringsvirksomhet, Kristiansand kommune, Agder. Skjenkesteder skal være stengt senest 30 minutter etter skjenketidens utløp. Bestemmelsen innebærer at virksomheter med skjenkebevilling ikke kan holde åpent mellom kl. 02.30 og 09.00.

Alkoholbruk, folkehelse og offentlig styring

Regulering av skjenkeadgangen, herunder fastsettelse av skjenketider, er et sentralt virkemiddel innenfor norsk alkoholpolitikk. Tiltaket er forankret i et folkehelseperspektiv, hvor formålet er å begrense alkoholrelaterte skadevirkninger. Dette må ses i lys av at alkohol er det mest brukte rusmiddelet i Norge og en av de viktigste risikofaktorene for sykdom og tap av friske leveår.

Alkoholbruk påvirker ikke bare den som drikker, men også omgivelsene. Barn som vokser opp med foreldre med høyt alkoholkonsum, kan få svekkede oppvekstvilkår, og alkoholrelaterte hendelser som vold og skadeverk går ut over både enkeltpersoner og lokalsamfunn. Forskning viser en tydelig sammenheng mellom alkoholkonsum og forekomsten av vold i samfunnet, jf. FHI's publikasjon «Alkohol i Norge» datert 5. desember 2019. Når forbruket øker, øker også risikoen for voldshendelser. I tillegg medfører alkoholbruk betydelige menneskelige belastninger og samfunnsøkonomiske kostnader, blant annet knyttet til helsetjenester, politi- og rettsapparat, sosialtjenester og tapt arbeidsinnsats.

Sammenhengen mellom tilgjengelighet, forbruk og skadevirkninger gjør regulering til et sentralt politisk og rettslig virkemiddel. Ansvar for utformingen av alkoholpolitikken er delt mellom stat og kommune. Staten fastsetter de overordnede rammene gjennom alkohollovgivningen, mens kommunene innenfor disse rammene har et handlingsrom til å blant annet fastsette lokalt tilpassede skjenketider og åpningstider. Handlingsrommet legger til rette for skjønnsmessige vurderinger av lokale forhold, herunder demografi, ordensmessige hensyn og den helhetlige ruspolitikken i kommunen.

Høringsinnspill

Det har kommet inn høringsinnspill fra totalt seks aktører.

Til forslaget om utvidet skjenketid ved Kristiansand lufthavn Kjevik har det kommet inn høringsinnspill fra A-larm, Arbeidstilsynet og Stiftelsen Fullriggeren Sørlandet. A-larm er kritiske til forslaget og peker på at utvidet skjenketid vil øke tilgjengeligheten til alkohol, noe som vil føre til økt forbruk og flere alkoholrelaterte skader. De stiller spørsmål ved om hensynet til konkurranse mellom lufthavner bør veie tyngre enn hensynet til folkehelse, og anbefaler at dagens skjenketider opprettholdes. Arbeidstilsynet peker på at utvidet skjenketid kan ha negative konsekvenser for både folkehelse og arbeidsmiljø, blant annet gjennom økt risiko for vold, trusler og trakassering mot ansatte. De anbefaler at det gjennomføres risikovurderinger og vurderes forebyggende tiltak dersom skjenketidene utvides. Stiftelsen Fullriggeren Sørlandet har på sin side uttrykt støtte til forslaget om permanent utvidelse av skjenketidene ved Kristiansand lufthavn Kjevik.

Når det gjelder forslag om midlertidig utvidelse av skjenke- og åpningstidene i forbindelse med fotball-VM, er det kommet inn flere uttalelser med ulike syn. Arbeidstilsynet peker også her på negative konsekvenser knyttet til folkehelse og arbeidsmiljø, særlig knyttet til økt nattarbeid og økt risiko for uønskede hendelser, og anbefaler risikovurderinger dersom utvidelse gjennomføres. IOGT fraråder utvidet skjenketid og viser til forskning som dokumenterer sammenheng mellom økt tilgjengelighet til alkohol og økt vold, og anbefaler i stedet tiltak som fremmer trygge og inkluderende arenaer uten utvidet alkoholserving.

På den andre siden er det flere aktører som støtter forslaget om midlertidig utvidelse. Stiftelsen Fullriggeren Sørlandet er positive til at det innføres midlertidige dispensasjoner under VM. Kvadraturforeningen støtter forslaget og fremhever at utvidet skjenketid vil bidra til å sikre gode rammevilkår for næringslivet, legge til rette for organiserte og kontrollerte møteplasser og motvirke uønskede private arrangementer under mesterskapet. Næringsforeningen i Kristiansandsregionen er positive til forslaget og peker på at utvidet skjenketid er en pragmatisk tilpasning til et stort internasjonalt arrangement, samt at det vil bidra til økt aktivitet, bedre kontroll og styrket konkurransekraft for lokalt næringsliv.

Samlet sett viser høringsinnspillene at det er delte syn på både permanent utvidelse av skjenketidene ved Kristiansand lufthavn Kjevik og midlertidig utvidelse under fotball-VM. Flere aktører uttrykker bekymring for folkehelse, sikkerhet og arbeidsforhold, mens andre fremhever hensynet til næringsliv, aktivitet og behovet for kontrollerte arenaer.

Kommunens vurdering

Permanent utvidelse av skjenketidene ved Kristiansand lufthavn Kjevik

Kommunedirektøren foreslår at skjenketidene ved Kristiansand lufthavn Kjevik utvides permanent. Det legges vekt på hensynet til likebehandling og konkurransenøytralitet. En harmonisering av skjenketidene ved Kristiansand lufthavn Kjevik med praksis ved øvrige internasjonale lufthavner i Norge vil bidra til forutsigbare og konkurransedyktige rammevilkår.

Formålet med skjenketidsbestemmelsene er å begrense alkoholforbruk og redusere de samfunnsmessige og individuelle skadene alkoholbruk kan medføre. Kommunedirektøren mener at lufthavner utgjør en særskilt arena, hvor skjenkingen skjer i kontrollerte omgivelser. Reisende risikerer nektet ombordstigning og tap av flyreise dersom det

konsumeres for mye alkohol. Dette fungerer i praksis som en begrensende faktor for alkoholkonsumet på lufthavnen.

I vurderingen er Arbeidstilsynets innspill om risikovurderinger knyttet til arbeidsforhold tatt i betraktning. Kommunen har imidlertid ikke hjemmel i alkohollovgivningen til å stille vilkår om forhold som er regulert i annet regelverk, herunder arbeidsmiljøloven. Det er en grunnleggende forutsetning at arbeidsmiljølovens bestemmelser til enhver tid etterleves. Oppfølging av slike forhold ligger hos den enkelte virksomhet og Arbeidstilsynet som tilsynsmyndighet.

Midlertidig endring av skjenketidene og åpningstidene i forbindelse med fotball-VM for herrer 2026

Kommunedirektøren foreslår å innføre en midlertidig dispensasjonsordning fra gjeldende skjenke- og åpningstidsbestemmelser i forbindelse med fotball-VM for herrer 2026.

Det er flere tiår siden det norske herrelandslaget sist kvalifiserte seg til et verdensmesterskap i fotball. Mesterskapet må forventes å skape betydelig engasjement og oppmerksomhet, og mange vil ønske å følge kampene i fellesskap på skjenkesteder. Flere aktører i utelivsbransjen har overfor kommunen gitt uttrykk for ønske om å arrangere visning av kampene.

Tidsforskjellen mellom vertslandene og Norge medfører at en rekke kamper vil bli spilt og sendt på tidspunkter hvor skjenkesteder etter gjeldende forskrifter må holde stengt. Uten en midlertidig endring vil det derfor i praksis ikke være mulig å vise flere av kampene i sin helhet.

Å gjøre midlertidige endringer i de lokale forskriftene kan svekke regelverkets helhet og forutsigbarhet. I denne saken foreligger det imidlertid en tidsavgrenset og ekstraordinær begivenhet. Kommunedirektøren slutter seg til Helse- og omsorgsdepartementets vurdering om at det kan være grunnlag for en midlertidig og særskilt ordning.

Det foreslås en dispensasjonsadgang som begrenses til mesterskapets varighet, fra 11. juni til 19. juli 2026. Ordningen er uttrykkelig ment å være midlertidig.

Kommunedirektøren foreslår at det kan gis dispensasjon fra de ordinære skjenketidene innenfor rammene av alkoholloven. Dette innebærer at direktøren slutter seg til departementets forslag om at eventuell skjenking utover kl. 03.00 kun kan gjelde alkoholholdig drikk i gruppe 1 og 2, forutsatt at det vedtas en nasjonal lovendring i henhold til høringsforslaget. Skjenkeforbudet for alkoholholdig drikk gruppe 3 mellom kl. 03.00 og 06.00 vil dermed opprettholdes.

Forslaget er ikke uttrykkelig begrenset til alkoholgruppe 1 og 2. Det åpner derfor for at det kan gis dispensasjon til å skjenke alkoholholdig drikk gruppe 3 fra kl. 06.00 til 03.00. Dette ligger innenfor kommunens handlingsrom etter gjeldende alkohollov.

En utvidelse av skjenketidene kan medføre økt støy og belastning for nærliggende boliger. Skjenketiden på uteserveringen følger som hovedregel skjenkestedets skjenketid. Av hensyn til ro, orden og bomiljø foreslås det at dispensasjonsadgangen kun skal gjelde innendørs servering.

Videre foreslås det at dispensasjon kun kan gis til skjenkesteder som viser direktesendte kamper fra fotball-VM for herrer 2026. Formålet med denne avgrensningen er å sikre at ordningen ikke får karakter av en generell utvidelse av skjenketidene og åpningstidene i kommunen.

Til slutt foreslås det at utvidet skjenketid kun kan gis for det tidsrommet direktesendte kamper faktisk pågår. Det kan videre gis dispensasjon fra åpningstidsbestemmelsene for samme tidsrom og i inntil 30 minutter etter kampslutt. Dispensasjonene knyttes dermed konkret til den enkelte kamps varighet og gir ikke adgang til alminnelig nattåpent utover

dette. Ved at dispensasjonene knyttes til kampenes faktiske varighet, vil også eventuelle ekstraomganger og straffesparkkonkurranser automatisk omfattes.

I vurderingen er det også her sett hen til Arbeidstilsynets innspill om risikovurdering. Det vises til vurderingen ovenfor, og legges til grunn at de samme rettslige rammene gjelder ved en midlertidig utvidelse av skjenke- og åpningstidene.

Økonomiske, administrative og næringsmiljømessige konsekvenser

Kristiansand lufthavn Kjevik

En utvidelse av skjenketidene ved Kristiansand lufthavn Kjevik vurderes å ha begrensede ordens- og nærmiljømessige konsekvenser. Lufthavnen er et lukket og sikkerhetsregulert område med kontrollert adgang og etablert vakthold. Serveringsvirksomheten foregår innenfor terminalområdet, og eventuelle utfordringer knyttet til beruselse eller orden vil i hovedsak håndteres av flyplassen selv. Risikoen for forstyrrelser i omkringliggende nærmiljø anses derfor som liten. Videre vil en utvidelse av skjenketidene kunne ha en positiv kommersiell og økonomisk effekt da lufthavnen får operere på like vilkår som andre internasjonale lufthavner i Norge.

Fotball-VM for herrer

En dispensasjonsordning i forbindelse med VM vil kunne legge til rette for økt aktivitet i bybildet, næringsliv og engasjement. Samtidig må det tas i betraktning at en slik ordning også vil ha økonomiske, administrative og nærmiljømessige konsekvenser. Kommunedirektøren vil derfor belyse mulige konsekvenser som kan følge av forslaget om utvidet skjenke- og åpningstid.

Konsekvenser for skjenkestedene

Skjenkesteder som velger å benytte seg av en dispensasjonsadgang må påregne økte driftskostnader. Utvidede åpningstider forutsetter tilstrekkelig bemanning gjennom hele åpningstiden. Det må være nok ansatte til stede til å sikre forsvarlig drift, og samtlige ansatte skal ha nødvendig opplæring i alkoholovgivningen, slik at servering til enhver tid skjer i samsvar med gjeldende krav til ansvarlig alkoholhåndtering.

Videre må virksomhetene sikre at arbeidsmiljølovens bestemmelser om arbeidstid, hviletid og overtidsbruk overholdes. Utvidet drift vil kunne innebære økte lønnskostnader, herunder tillegg for kvelds- og nattarbeid. Det vil også påløpe økte kostnader knyttet til vakthold, strøm og øvrige driftsutgifter. I forbindelse med visning av fotballkamper under VM kreves det også lisens. Anskaffelse av slik lisens vil medføre en tilleggskostnad for de aktuelle virksomhetene.

Det må samtidig understrekes at det er frivillig for skjenkestedene å benytte seg av en dispensasjonsordning, og at eventuelle merkostnader må vurderes opp mot forventet økt omsetning.

Konsekvenser for kommunen (administrasjonen)

For kommunen vil en dispensasjonsordning medføre en viss økning i administrativt arbeid, særlig i forkant av arrangementet. Det må etableres en praktisk løsning for mottak og behandling av søknader. I tillegg må det påregnes en del veiledning overfor næringen i forbindelse med ordningen, herunder informasjon om vilkår, søknadsprosess og regelverk. Det legges til grunn at dette merarbeidet i hovedsak kan håndteres innenfor eksisterende rammer og ordinær arbeidstid. Ordningen antas derfor ikke å medføre vesentlige økonomiske konsekvenser for administrasjonen isolert sett.

Det må imidlertid påregnes økte kostnader knyttet til kontrollvirksomhet. Utvidede skjenketider og forventet økt aktivitet i forbindelse med VM-arrangementer vil medføre behov for både lengre kontroller og økt kontrollvirksomhet i ukedagene. I dag gjennomføres det som hovedregel kontroller hver helg, samt sporadiske kontroller i ukedager. Dersom det forventes større publikumstilstrømning på skjenkestedene også i ukedagene under mesterskapet, vil kontrollfrekvensen disse dagene øke. Kontrollene vil

også kunne strekke seg over et lengre tidsrom, ettersom de må avsluttes på et senere tidspunkt enn vanlig.

Konsekvenser for politi og helsevesen

En utvidelse av skjenke- og åpningstidene vil også kunne få konsekvenser for andre offentlige etater, særlig politi og helsevesen. Når skjenkesteder holder åpent lenger, vil publikum oppholde seg ute over et lengre tidsrom enn normalt. Dette kan medføre lengre perioder med økt tilstrømning av mennesker både på utesteder og i det offentlige rom.

Videre kan økt tilgjengelighet på alkohol og forlenget uteliv føre til flere ordensforstyrrelser og uønskede hendelser, herunder skadeverk, vold og annen kriminalitet. Det kan også oppstå flere situasjoner hvor personer trenger helsehjelp, enten som følge av høy alkoholpåvirkning eller skader relatert til ulykker og voldsepisoder.

Det må derfor tas høyde for at både politi og helsevesen i den aktuelle perioden kan få behov for økt bemanning eller omdisponering av ressurser for å håndtere en eventuell økning i oppdragsmengde. Det bemerkes samtidig at kommunen ikke har mottatt innspill eller innsigelser fra hverken politi eller helsevesen.

Konsekvenser for nærmiljø og beboere

Forlenget skjenke- og åpningstider kan også medføre økt støy i tidsrom hvor det normalt må forventes nattero. Når skjenkesteder holder åpent lenger, vil gjester oppholde seg ute senere enn vanlig, både i forbindelse med ankomst og hjemreise. Økt støybelastning kan føre til søvnforstyrrelser og redusert livskvalitet for beboere som blir berørt.

Barn og unges interesser

Utvidelse av skjenketidene øker risikoen for ordensforstyrrelser, overskjenking og synlig beruselse. Dette kan føre til at barn og unge i større grad eksponeres for negativ atferd og utrygge situasjoner. Kristiansand kommunes «Alkoholpolitiske handlingsplan» har som mål å redusere antallet barn og unge som får sin oppvekst preget av voksnes alkoholbruk, jf. kapittel 2.2.2 og 2.5.

Forslaget kan innebære en begrensning av barn og unges interesser ved at det øker risikoen for eksponering av alkoholrelatert atferd i nærmiljøet. Forslaget kan samtidig ha en skadebegrensende effekt, ved at alkoholkonsum i større grad skjer i kontrollerte omgivelser med tilsyn, fremfor i private hjem uten tilsvarende regulering.

Medvirkning med innbyggere/brukerrepresentanter

Saken har vært på høring. De innkomne høringsinnspillene er vedlagt saken og inngår i vurderingsgrunnlaget.

Klima- og miljøkonsekvenser

Saken påvirker ikke klima og miljø direkte.

Konklusjon (jf. forslag til vedtak)

Kristiansand kommune vedtar følgende endringer i forskrift FOR-2020-11-18-3308 om salg og skjenking av alkoholholdig drikk, Kristiansand kommune, Agder:

I

I § 2-1 skal nytt tredje ledd lyde:

For serveringssteder innenfor sikkerhetskontrollert område ved Kristiansand lufthavn Kjevik kan alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2 skjenkes mellom klokken 06.00 og 02.00.

II

I § 2-3 skal nytt tredje ledd lyde:

For serveringssteder innenfor sikkerhetskontrollert område ved Kristiansand lufthavn Kjevik gjelder ikke forbudet i første ledd.

III

Ny bestemmelse skal lyde:

§ 2-4. Dispensasjon fra skjenketidene under fotball-VM

Det kan gis dispensasjon fra skjenketidene som følger av forskriften i perioden 11. juni til 19. juli 2026, innenfor rammene av alkoholloven.

Dispensasjon kan kun gis til skjenkesteder som viser direkte sendte kamper fra fotball-VM for herrer 2026, og gjelder kun innendørs skjenkeareal. Utvidelse av skjenketidene kan kun gis for tidsrommet kampene pågår.

IV

Forskriften trer i kraft straks. § 2-4 i forskrift om salg og skjenking av alkoholholdig drikk, Kristiansand kommune, Agder oppheves 20. juli 2026.

Kristiansand kommune vedtar følgende endringer i forskrift FOR-2020-10-28-3305 om åpningstider for serveringsvirksomhet, Kristiansand kommune, Agder:

I

Ny bestemmelse skal lyde:

§ 2-3. Dispensasjon fra åpningstidene under fotball-VM

Det kan gis dispensasjon fra åpningstidene som følger av forskriften i perioden 11. juni til 19. juli 2026.

Dispensasjon kan kun gis til skjenkesteder som viser direkte sendte kamper fra fotball-VM for herrer 2026, og gjelder kun innendørs skjenkeareal. Utvidelse av åpningstidene kan kun gis for tidsrommet kamper pågår og i inntil 30 minutter etter kampslutt.

II

Forskriften trer i kraft straks. § 2-3 i forskrift om åpningstider for serveringsvirksomhet, Kristiansand kommune, Agder oppheves 20. juli 2026.

Vedlegg

Søknad om utvidet skjenketid, SSP Kristiansand Lufthavn

Høringsnotat - forslag til endringer i forskrift om skjenketider og forskrift om åpningstider

Forskrift om salg og skjenking av alkoholholdig drikk, Kristiansand kommune, Agder

Forskrift om åpningstider for serveringsvirksomhet, Kristiansand kommune, Agder

Kampoppsett – tidspunkter

Høringsnotat-forslag-om-midlertidig-ending-av-alkohollovens-bestemmelse-om-maks maltid-for-skjenking-under-fotball-vm-for-herrer-2026

Høring - utvidet skjenketid - saksnummer 2026003351 (Stiftelsen fullriggeren Sørlandet) 2026 Innspill fotball-VMpdf (IOGT Norge)

Høring sinnspill utvidet skjenketid Kjevik Lufthavn april 2026 (A-Larm)

2026 Kristiansand høringsinnspill fotball-VM (IOGT Norge)

Vedrørende forslag til endringer i forskrift om skjenketider og forskrift om åpningstider (Arbeidstilsynet)

Innspill til høring om forslag om midlertidig endring av alkohollovens bestemmelse om maksimaltid for skjenking under fotball-VM for herrer 2026 (Arbeidstilsynet)
Høring skjenk 1. april 2026 (Kvadraturforeningen)
2026_03_27__skjenk VM (Næringsforeningen i Kristiansandsregionen)

Punkt 23/26: Årsmelding for Eldrerådet 2024

Bilag

Vedtak KULT, 21052026, Sak 30/26, Årsmelding for Eldrerådet 2024

Vedtak byst, 27052026, Sak 46/26, Årsmelding for Eldrerådet 2024

Årsmelding for Eldrerådet for 2024

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 2026001775
Saksbehandler Anne Grete Widding

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Eldrerådet	07.05.2026	23/26
2 Kultur- og idrettsutvalget	21.05.2026	30/26
3 Bystyret	27.05.2026	

ÅRSMELDING FOR ELDRERÅDET 2024

ELDRERÅDET HAR BEHANDLET SAKEN I MØTE 07.05.2026 SAK 23/26

Eldrerådets innstilling

Bystyret tar Eldrerådets årsmelding for 2024 til orientering.
(Enst.)

07.05.2026

Punkt 24/26: Årsrapport 2025 Helse og mestring

Bilag

Vedtak HELSEUTV, 12052026, Sak 26/26, Årsrapport 2025 Helse og mestring

Vedtak RPF, 07052026, Sak 26/26, Årsrapport 2025 Helse og mestring

Årsrapport 2025 Helse og mestring

Dato 4. mai 2026
Saksnr.: 2026010454-1
Saksbehandler Agnete Alveberg
Godkjent av Brede Skaalerud

Saksgang

Råd for personer med funksjonsnedsettelse
Eldrerådet
Helseutvalget

Møtedato

07.05.2026
07.05.2026
12.05.2026

Årsrapport 2025 Helse og mestring

Forslag til vedtak

[Helseutvalget tar årsrapport 2025 – Helse og mestring til orientering](#)

Sammen drag

Helse og mestring har i 2025 prioritert arbeidet med innsatsområdene i vedtatt økonomiplan for perioden 2025-2028. Innsatsene som samlet sett skal føre til bærekraftig omstilling og utvikling av helse- og omsorgstjenestene, er knyttet til innsatsen på arbeidsgiverfeltet, realisering av handlingsplan e-helse og plan- og strategiarbeid som setter retning for tjenesteutviklingen. Målet om å komme i driftsbalanse for å kunne opparbeide et økonomisk handlingsrom har vært styrende for prioritering av innsatsen.

Et hovedmål med omstillingsarbeidet gjennom 2025 har vært å gjennomføre tiltak som, i tillegg til å utvikle tjenester med god bærekraft i forhold til befolkningens behov, også bidrar til å oppnå driftsbalanse i tråd med vedtatt budsjett. Området har i stor grad lyktes med dette. De omstillingsprosessene i 2025 som i størst grad har bidratt til et samlet positivt årsresultat har vært knyttet til habiliteringsfeltet og psykisk helse og - rusfeltet. Helse og mestring har imidlertid fortsatt krevende driftsutfordringer i flere tjenesteområder; det er planlagt og vedtatt tiltak for disse videre i perioden.

I tillegg til tiltak for å tilpasse driften på kort sikt, har området arbeidet parallelt med tiltaksutvikling som vil gi effekter også på lengre sikt. Det er jobbet med faglig utvikling på mange områder som er sentrale med tanke på omstillingsbehovet helse- og omsorgstjenestene står overfor. Temaplan helse og omsorg ble vedtatt av Bystyret i mai 2025 og angir hovedretning for tjenesteutvikling i tiden fremover.

Helse og mestring har i 2025 evaluert handlingsplan e-helse hvor mange av hovedtiltakene er realisert. Flere tiltak og mål er realisert enten gjennom implementering i ordinær drift eller i pågående prosjekter. Handlingsplanen er innarbeidet i handlingsdelen i Temaplan helse og omsorg, og videre satsing er fulgt opp gjennom denne.

Prosjektet Helsehjelpiloten, som er finansiert av Norsk Forskningsråd, har i løpet av 2025 fått nasjonal oppmerksom på flere arenaer. Det samme gjelder oppstart av piloten kommunal nettlege, hvor Kristiansand var første kommune ut, sommeren 2025. Når det gjelder anskaffelse av nytt

journalssystem, EPJ er det etablert formalisert samarbeid med alle kommuner i Agder om konkurransegrunnlag og anskaffelse. Utlysningen skjedde like før nyttår.

Det er i løpet av 2025 etablert strukturer for utvikling og implementering av nasjonale fellesløsninger knyttet til digitalisering og E-helse mellom kommunene på Agder. Strukturene er underlagt kommunenes overordnede strategiske samarbeidsutvalg (KOSS).

Kommunalsjefsområdene har også i 2025 jobbet med krevende omstillingsarbeid på flere felt. Dette har i stor grad vært knyttet til ny ansvar- og oppgavedeling, samt videreutvikling av arbeidstidsordninger og organisering av kompetanse. Dette er et omstillings- og endringsarbeid som krever langsikt og kontinuerlig innsats. Samhandling og involvering av ansatte og tillitsvalgte, er avgjørende for å lykkes.

Omsorgssentrene har gjennom ny ansvars- og oppgavedeling etablert stillinger med husassistenter/avdelingsverter i omsorgssentrene. Kristiansand kommune har i samarbeid med NORCE, UiA, Senter for yrkesfag og opplæring i arbeidslivet og USHT (Utviklingscenter for sykehjem og hjemmetjenester) søkt og fått innvilget 14,8 mill.kr fra Norsk forskningsråd til prosjektet "Helt i mål". Målet er at prosjektet skal bidra med viktig kunnskap om sentrale forutsetninger for å lykkes med å utvikle bærekraft i tjenestene gjennom kobling mellom rekruttering av innbyggere som står utenfor arbeidslivet (arbeidsledermodellen i Flere i arbeid), bedre språkopplæring og omstilling til ny ansvars- og oppgavedeling i tjenestene (TØRN- omstilling)

I 2025 har det vært jobbet systematisk med tjenesteutvikling, spesielt innen habilitering og psykisk helse og rusfeltet. Disse fagområdene har i løpet av året vært preget av store omstillingsprosesser som har vært krevende for alle berørte.

Det ble høsten 2025 startet et utviklingsarbeid hvor en ser på organisering, kompetanse og ansvars- og oppgavefordeling i Forvaltning og koordinering. Prosessen ble igangsatt av direktør for Helse og Mestring etter en gjennomført kartlegging; *Nye perspektiver i Forvaltning og koordinering*. Hensikten er å utvikle en samhandlende og bærekraftig Forvaltning, som er i stand til å møte framtidens utfordringer.

Kristiansand kommune har i 2025 bosatt om lag 195 flyktninger. Familiehjemsmodellen ble evaluert og implementert i drift i 2025. Dette er et av flere viktige tiltak i arbeidet som er gjort med å differensiere tjenestetilbud på integreringsfeltet.

Planlegging av nytt Helsehus i samarbeid med Sørlandet sykehuset har i 2025 pågått for fullt. Det er i tillegg til arbeidet med byggeprosjektering, jobbet med innhold i tjenestene, tjenesteutvikling og samarbeid mellom partene.

Høsten 2025 besluttet kommunedirektøren å organisere Nav under et nytt direktørområde, Næring og Nav. Programmet flere i arbeid ble avsluttet i 2025 og er implementert i drift, hvor Bedriftspakka, flere i arbeid garantien og utvidelse og utvikling av arbeidsledermodellen er videreført.

Helse og mestring hadde i 2025 et netto driftsbudsjett på 3 652 mill. kr. Området hadde et mindreforbruk på 71 mill. kr i 2025 etter bruk av disposisjonsfond og bundne fond. Området overførte 0,48 mill. kr til investering. Området brukte 1,6 mill. kr av disposisjonsfond. I tillegg brukte området 12,6 mill. kr av bundne fond.

Helse og mestring hadde i 2025 et totalt mindreforbruk på 71 mill. kr.

17,9 mill. kr av dette knytter seg til forskyvning av innføring av ny elektronisk pasient journal (EPJ). Hovedtyngden av disse kostnadene vil komme i 2026, og avsatte midler til innføringen skulle vært overført til bykassa ved 2. tertialrapport 2025. Dette er inkludert i økonomiplan fra 2026-2029 og vil bli korrigert via disposisjonsfond i 1. tertial 2026.

I hovedsak skyldes mindreforbruket at området har holdt stillinger vakante, fått økte inntekter, tilskudd og refusjoner, høyere enn beregnet. Midlene som er satt av til risikodempede tiltak i forbindelse med forskyvning av økt kapasitet på heldøgns omsorgsplasser, har det ikke vært behov

for å benytte så raskt som forventet. NAV har også hatt et mindreforbruk, som i hovedsak er knyttet til statlige refusjoner og ubrukt integreringstilskudd. I forbindelse med overgang til nytt ERP system fra 1.1.2026 ble det regnskapsført en uke mer med sykelønnsrefusjon i 2025 sammenlignet med tidligere praksis. Dette fordeler seg på alle kommunalsjefområdene og utgjør også en del av mindreforbruket.

Området har i løpet av 2025 videreført omstillingsarbeidet fra tidligere år og vil fortsette arbeidet i 2026. Dette har gitt gode resultater, men det er fortsatt enkelte tjenester/områder med betydelig ubalanse.

Tjenester/områder med vesentlig merforbruk:

- Aktivitetsavvik habilitering bolig, avlastning: -11,6 mill. kr
- Aktivitetsavvik ambulant helsehjelp habilitering: - 3,3 mill. kr
- Aktivitetsavvik BPA: -5,1 mill. kr
- Aktivitetsavvik hjemmetjenester soner (helsehjelp og praktisk bistand): -1,8 mill. kr
- Utskrivningsklare psykisk helse og somatikk: -2,4 mill. kr
- Effektivitetsavvik ambulerende hjemmetjeneste (Hjemmetjeneste og rehabilitering): -3,3 mill. kr
- Effektivitetsavvik habiliteringstjenester for voksne: -10,1 mill. kr
- Effektivitetsavvik knyttet til Omsorgssenter: -3,8 mill. kr

Tjenester/områder med vesentlig mindreforbruk:

- Aktivitetsavvik omsorgsbolig: 7,1 mill. kr
- Aktivitetsavvik institusjonstjeneste (primært vederlagsinntekt): 18,5 mill. kr
- Aktivitetsavvik Omsorgsstønad: 1,8 mill. kr
- Aktivitetsavvik Rus og psykisk helse: 1,3 mill. kr
- Effektivitetsavvik dagsentertjenesten: 1,2 mill. kr
- Effektivitetsavvik - Enhet for korttidsopphold: 1,9 mill. kr
- Effektivitetsavvik Rus og psykisk helse: 7,9 mill. kr
- Finansieringsbistand (etableringstilskudd/Husbanken)/bolig fysisk tilrettelagt: 4,8 mill. kr
- Enhet for rehabilitering: 4,5 mill. kr
- Tilrettelagte tiltak/arbeidstrening (VTA): 2 mill. kr
- Habiliteringstjenester for barn og unge: 5,9 mill. kr
- Samfunnsmedisinsk enhet: 5,9 mill. kr
- Mestringsenheten: 3,4 mill. kr
- Nav: 12 mill. kr

Overnevnte tjenester/områder med vesentlig mindreforbruk salderer i hovedsak tjenester med merforbruk.

Området sitt disposisjonsfond pr. 01.01.2025 var på -67,3 mill. kr. Årsresultat for området ble på 71,125 mill. kr. I årsoppgjøret avsettes 0,90 mill. kr til næringsfond og årsresultat til ordinært disposisjonsfond utgjør av den grunn 70,2 mill. kr. I 1. tertialrapport 2025 ble fondet tilført 6,8 mill. kr, og i 2. tertialrapport 2025 ble fondet redusert med 0.57 mill. kr. Området har pr. 31.12.25 et samlet positivt disposisjonsfond på 9,2 mill. kr.

Av det totale disposisjonsfondet er 26,5 mill. kr knyttet til avsatt tilskudd for enslige mindreårige flyktninger, samt 17,9 mill. kr knyttet til innføring av EPJ. Det vil komme forslag om å overføre disse til bykassa i 1.tertial 2026.

Arbeidsgiverfeltet

Andel heltid ved utgangen av 2025 var 41,9 %, det er en nedgang på 1,3 %-poeng fra året før. Områdets gjennomsnittlige stillingsstørrelse var på 71 %, mens den året før var på 72 %. Andel heltid for menn var 45,7 % og 41,0 % for kvinner.

Andelen av deltidsstillinger er størst i de største kommunalsjefsområdene hvor ansatte jobber i turnus. Det lyses ut etter hele stillinger i den grad det er forsvarlig innenfor økonomiske rammer. Området har hatt en nedgang på andel heltidsstillinger og gjennomsnittlig stillingsstørrelse det siste året. Det henger i stor grad sammen med driftstilpasninger i området, hvor en ser at omsorgssentre har hatt en reduksjon i andel heltidsstillinger som følge av dette. Helse og omsorgstjenester med døgndrift har behov for samme antall personer på jobb gjennom hele uken. Økt heltid med ordinære vaktlengder og arbeid hver tredje helg, har hittil ført til overtallighet i ukedagene og sårbarhet på helg med mange helgestillinger.

Økt andel heltidsstillinger i turnustjenestene gir andre økonomiske driftsutfordringer knyttet til at bruken av overtid og forskjøvet arbeidstid øker i turnustjenestene. Dette skyldes at det ikke er tilstrekkelig tilgang på vikarer med nødvendig kompetanse. Når en som følge av dette må benytte ansatte i hele stillinger for å dekke vikarbehovet utløser det økte kostnader.

Området har også i 2025 hatt et stort fokus på driftstilpasninger til vedtatte budsjett. Det har samtidig vært viktig å omstille til nye arbeidsformer, ny ansvars- og oppgavefordeling og videreutvikle arbeidstidsordninger- med tanke på arbeidskraftutfordringene

Området har gjennomført ulike prosjekter og piloter knyttet til ny organisering og oppgavedeling mellom ulike faggrupper. Eksempler på dette er:

- Ny ansvar- og oppgavedeling og mer riktig bruk av kompetanse ved Valhalla helsesenter
- Organisering av helsefagkompetanse i videreutvikling av Fremtidsrettet hjemmetjenestene
- Samlokalisering av flere avdelinger for skape større og mer fleksible fagmiljøer.
- Ambulante sykepleierteam på natt i omsorgssentrene
- Ny ansvar og oppgavedeling i omsorgssenter
- Ny organisering av kompetanse og arbeidstidsordninger ved etablering av nye tjenester
- Gjennomgang av ansvar og oppgaver i tjenester for barn og unge i habiliteringsfeltet.
- Prosjekt nye arbeidstidsordninger ved fire omsorgssentre og ved Storebølgen Lund (habilitering)

Hittil i år er sykefraværet på 11,6 %, en nedgang fra året før med 0,2 %. Fraværet i år er fordelt på 2,0 % korttidsfravær og 9,6 % langtidsfravær. Helse og mestring hadde som mål å ligge under 10,1 % i totalt sykefravær.

Årsvariasjonene viser en mer normalisert utvikling i 2025 sammenlignet med 2024, med tydelig reduksjon gjennom sommermånedene og høyere fravær på vinterstid. Sykefraværet følger den samme trenden som i øvrige ASSS kommuner.

Enhetene har satt egne måltall på sykefravær, tilpasset sine ulike driftsforhold og utfordringer. De største kommunalsjefområdene har det høyeste sykefraværet, og alle ligger over sine måltall. Likevel er det områder som har oppnådd tydelig reduksjon, blant annet Livsmestring og Forvaltning og koordinering, med nedgang på henholdsvis 1,1 og 0,8 %. Det kan oppleves som et paradoks at disse viser bedring i en periode med betydelig omstillingsarbeid. Den totale forbedringen er i hovedsak knyttet til redusert langtidsfravær, ettersom korttidsfraværet i snitt ligger på samme nivå som fjoråret.

Flere forhold påvirker fraværsutviklingen. Gjennom hele 2025 har det vært stort fokus på nødvendig omstilling. Selv om noen områder viser positiv utvikling, innebærer omstillingsprosessene belastning

og økt usikkerhet for mange ansatte. Det er også kjent at enkelte avdelinger har ansatte som jevnlig utsettes for vold og trusler, noe som påvirker både helse og trivsel.

En betydelig andel av sykefraværet er fortsatt relatert til private forhold, som eksempelvis graviditeter, livskriser, kroniske helseutfordringer og infeksjonssykdommer.

Forebygging av sykefravær har vært prioritert og skjer i tett samarbeid mellom flere aktører. Arbeidsgiver benytter HR-rådgivere, IA-team, en egen IA-rådgiver og bedriftshelsetjenesten, i tillegg til samarbeid med NAV og fastlegene. Rådgiverne gir særlig lederstøtte i enkeltsaker og ved komplekse behov for tilrettelegging og oppfølging, samt arbeidsutprøvingssaker.

De tre største områdene gjennomfører faste ukentlige dialogmøter med NAV, fastlege og rådgiver. Denne strukturerte samhandlingen bidrar til tidligere avklaringer og øker muligheten for gode løsninger i krevende saker. Gode tiltak tidlig i forløpet, har stor betydning både for arbeidsmiljøet og for å redusere sykefraværet. Det overordnede målet er å forebygge fravær og redusere antall sykefraværsdager.

Et godt og tillitbasert samarbeid med fastlegene er svært viktig. Det arbeides derfor målrettet for at ansatte, i dialog med sin leder, utforsker muligheter for tilrettelegging før de oppsøker lege og eventuelt blir sykmeldt. Dette bidrar også til å kvalitetssikre fastlegenes vurderingsgrunnlag.

I en arbeidshverdag preget av døgndrift og stort lederspenn i flere avdelinger, kan tett og kontinuerlig oppfølging av ansatte være krevende. Mange ledere har ansvar for flere geografisk adskilte avdelinger, noe som ytterligere kompliserer arbeidet. Dette har bidratt til et økt fokus på god planlegging og en mer systematisk tilnærming i oppfølgingen av sykmeldte.

For å håndtere utfordringer knyttet til vold og trusler på arbeidsplassen er det iverksatt flere tiltak. Ansatte benytter ulike verktøy for vurdering av voldsrisiko, og samarbeidet med politiet er stadig bedre og tettere. Det avsettes også tid til opplæring og praktiske øvelser i konflikthåndtering slik at medarbeiderne er bedre rustet til å møte krevende situasjoner.

Avvik og uønskede hendelser

Antallet registrerte uønskede hendelser i avvikssystemet har over flere år vært høyt, både når det gjelder hendelser knyttet til helse, miljø og sikkerhet (HMS) og kvalitet. I løpet av 2025 ble det totalt behandlet 11 926 uønskede hendelser, noe som representerer en nedgang på om lag 1 000 hendelser fra året før.

Etter flere år med økning ser det nå ut til at det totale antallet har stabilisert seg. Nivået forblir imidlertid høyt, og en sannsynlig medvirkende faktor er det høye sykefraværet og underbemanning som følge av fravær, som kan øke risikoen for uønskede hendelser.

Særlig utagerende atferd fra noen få beboere har vært en hovedårsak til økningen i antall HMS-hendelser. Til tross for denne utfordringen, er det positivt å merke seg at hele 2 788 ansatte har rapportert minst én uønsket hendelse. Ledelsen er godt fornøyd med at så mange ansatte kjenner til og aktivt bruker avvikssystemet som et verktøy for å identifisere områder for forbedring og bidra til en kontinuerlig bedringsprosess.

Vedlegg:
Årsrapport 2025 Helse og mestring

Punkt .: Referatsaker

Punkt R-13/26: 201906E3 Områderegulering, Nodeland sentrum - Felt BS4-BS11 og SGT - Endring av reguleringsplan - begrenset høring

Bilag

1. Nytt forslag til plankart, datert 10.03.2026
2. Plankart ifm offentlig ettersyn, datert 14.11.2024
3. Nytt forslag til bestemmelser, datert 10.03.2026
4. Skisser for felt B7-1 og B7-2, datert 10.03.2026
5. Adresseliste

Adresseliste Nodeland sentrum - Felt BS4-BS11 og SGT - Begrenset høring

Kristiansand
kommune

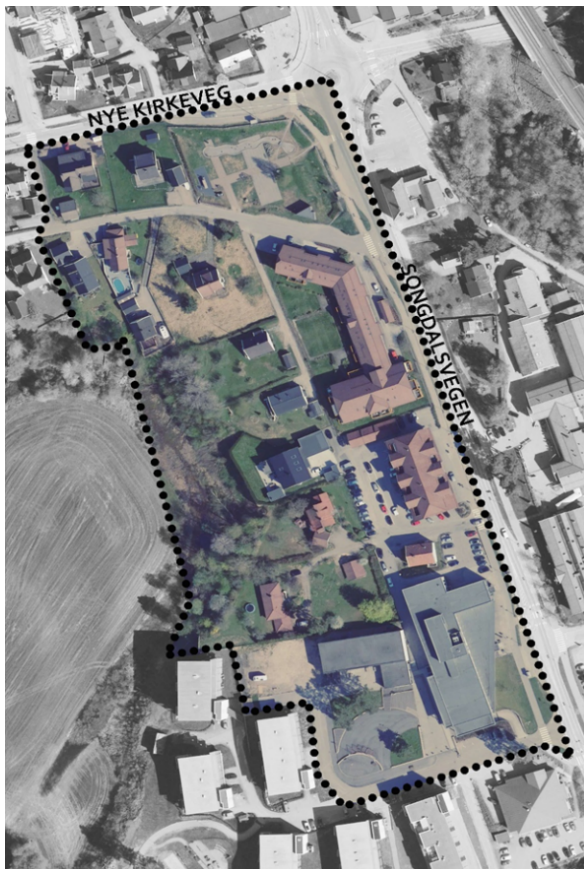
Se adresseliste

Vår ref.:
PLAN-23/01201-37
(Bes oppgitt ved henvendelse)
Deres ref.:

Dato
17.04.2026

201906E3 Områderegulering, Nodeland sentrum - Felt BS4-BS11 og SGT - Endring av reguleringsplan - begrenset høring

Plan og bygg viser til pågående planprosess for endring av områderegulering for Nodeland sentrum. Songdalen kommune vedtok områdereguleringen i 2019. hensikten med opprinnelig plan var å gjøre Nodeland Sentrum til et attraktivt sted å bo med fokus på god folkehelse og bruk av kollektivtilbud som jernbanen og bussen.

I 2024 startet Plan og bygg/ ved Kristiansand kommune arbeidet med en endring av områderegulering for Nodeland sentrum (felt BS4-BS11 og SGT). Arealet som inngår i endringen er på ca. 33,8 daa og består av sentrale deler av Nodeland sentrum, vest for fylkesvei 461 Songdalsvegen. Endringen omfatter altså kun en mindre del av vedtatt områderegulerings totale planområdet. Formålet med endringen er å lage en mer realiserbar plan å utvikle sentrumsområdet etter, og få et realistisk styringsdokument og verktøy for god bolig- og sentrumsutvikling på Nodeland. Endringene er i hovedsak knyttet til høyder, funksjoner og avgrensning av felt sammenlignet med gjeldende områderegulering.

Illustrasjon av planavgrensningen.

Sikker digital post
www.kristiansand.kommune.no/eDialog

E-postadresse
post.byutvikling@kristiansand.kommune.no

Postadresse
Postboks 4
4685 Nodeland

Besøksadresse
Rådhuskvarteret,
Rådhusgata 18

Kommunalområde
Plan

Saksbehandlers
telefonnummer:
45818640

Telefon
38 07 50 00

Nettadresse
kristiansand.kommune.no

Org. nummer NO985713529

Begrenset høring

Du som får dette brevet har allerede fått informasjon om planforslaget, siden det lå ute til offentlig ettersyn fra 14.12.2024 til 01.02.2025. Kommunen mottok den gangen 9 merknader til planforslaget. Etter høringen er det foretatt endringer i plankart og bestemmelser. Disse endringene ønsker Plan og bygg å høre på nytt, og derfor sendes planen ut på begrenset høring. Du får nå mulighet å si din mening på nytt angående disse endringene.

Vi ønsker kun innspill på revidert planforslag

Plan og bygg ønsker kun innspill som er relevante med hensyn til de foreslåtte endringene. Nye innspill som ikke omhandler endringene som er nevnt i dette brevet, vil heller ikke bli vurdert. Tidligere innsendte innspill vil i tillegg til nye innspill, legges ved og besvares av Plan og bygg i forbindelse med sluttbehandling av planen. Det er altså ikke nødvendig å sende inn tidligere innspill på nytt. De har allerede kommunen i sitt system. Tidligere eller nye innspill vil ikke bli besvart skriftlig. **Send oss dine innspill senest 08.05.2026.**

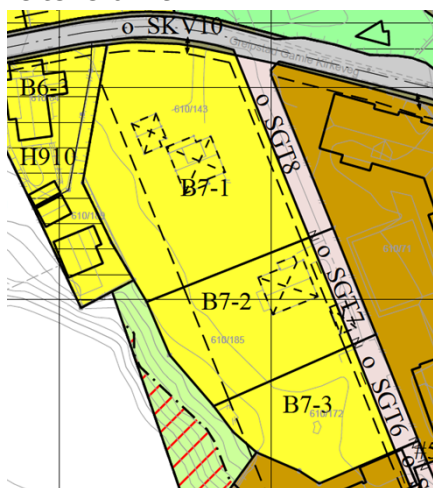
Omtale av endringene som vi ønsker innspill på

Økt utnyttelse i felt B7-1, B7-2 og B7-3

I forbindelse med høringsperioden har ENBA AS, ved Endre Balchen, på vegne av grunneier for gnr. 610 bnr. 143 og 185, (felt B7-1 og B7-2), kommet med innspill om høyere grad av utnyttelse og flere boenheter enn planendringen som ble sendt ut på høring legger til rette for.

Nytt forslag innebærer en endring fra tidligere 53 boenheter til inntil 68 boenheter, fordelt på totalt 3 bygg i feltene B7-1 og B7-2 (to bygninger i felt B7-1). Høyden har også blitt endret fra 16,5 til 17 meter. Plan og bygg har vært opptatt av at ny bebyggelse får en god tilpasning til gatetunet og mot borettslaget Soltun i øst. Derfor skal bebyggelsen ha flatt tak som trapper seg ned mot gatetunet, innenfor en vinkel på 34 grader. Bebyggelsen skal ha maksimalt 2 etasjer ut mot gatetunet. Disse forhold er sikret i bestemmelsene. Se samtlige skisser i vedlegg.

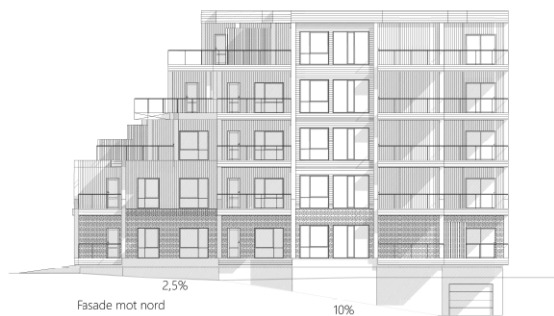
Det er i felt B7-3 foreslått å øke utnyttelsen fra 16 til 24 boenheter for å få lik utnyttelse og utforming mot gatetunet og borettslaget. Samme bestemmelser gjelder for alle de tre feltene, B7-1, B7-2 og B7-3. Maks antall boenheter for alle feltene blir 92.

Endringen gjelder for felt B7-1, B7-2 og B7-3.

Fasade mot øst

2,5%
Fasade mot nord

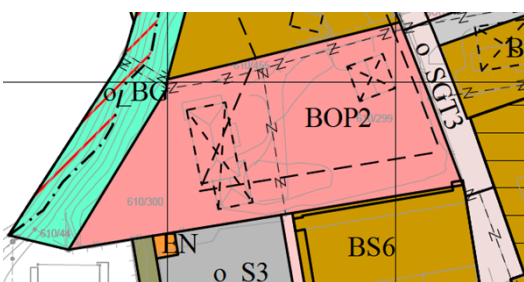
10%

Reviderte skisser, i forbindelse med begrenset høring.

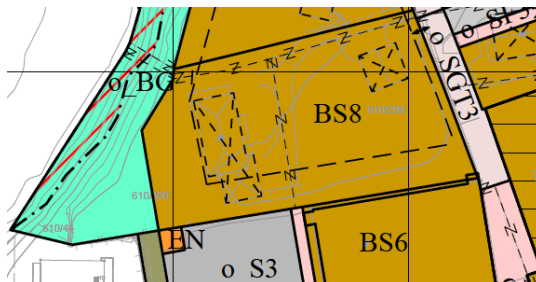
Plan og bygg mener at foreslåtte justeringer er akseptable og at tomten og området generelt tåler en økt utnyttelse og flere boenheter. Nye bestemmelser sikrer en god henvendelse mot eksisterende bebyggelse på motsatt side av gatetnet. Dette grepet mener Plan og bygg sikrer en hyggelig menneskevennlig målestokk til bebyggelsens fasader langs gangaksen.

Endring fra barnehage (Felt BOP2) til sentrumsformål (BS8)

I planforslaget som lå ute til offentlig ettersyn var det regulert inn mulighet for en offentlig eller privat barnehage på felt BOP2. Kommunen har vurdert at det ikke er behov for barnehage i dette området siden man utvider barnehagetilbudet på Tunballen. Barnehagentomten utgår og blir erstattet av sentrumsformål, benevnt BS8 på nytt plankart. Nytt felt, BS8 får en lik utnyttelse slik de andre sentrumsformålene vest for gatetnet. Det er tillatt å bygge 800 m², i 3-4 etasjer med maks høyde 7-15 meter, og maks antall boenheter er 20. Dette feltet får også egen tilkomst, vist med atkomstpil i plankartet. Nedkjørsel til parkeringskjelleren blir felles med felt BS5. Byggegrensen er bedre tilpasset tomten og en liten justering av felt o_BG er gjort for å innlemme eksisterende sti.

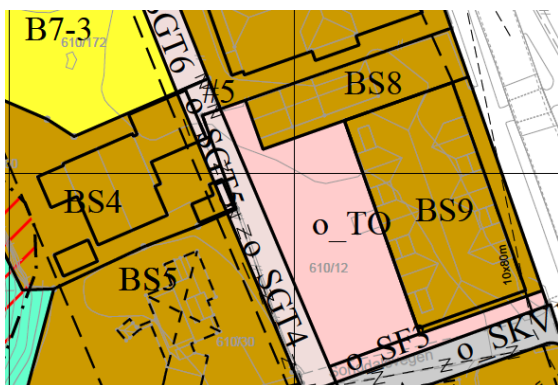
Tidligere felt BOP2 utgår fra plankartet.

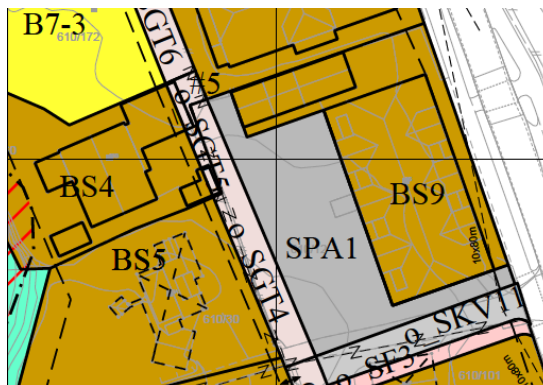
Revidert plankart med nytt felt, BS8.

Ny plassering av offentlig torg (o_TO) og regulering av parkering (SPA1)

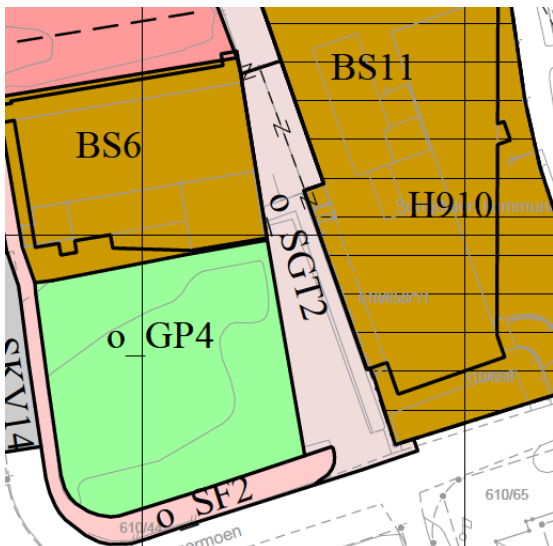
I forbindelse med offentlig ettersyn kom det inn innspill fra Nodeland senter ANS, ved Svein Frustøl på foreslått torg. Innspillet omhandler behovet for parkering i området. Tidligere området avsatt til offentlig torg, o_TO utgår, og blir erstattet av SPA1, privat parkering for virksomhetene i felt BS9. Nytt torv blir i stedet flyttet til Sygna kultursenter og ved festplassen. Felt o_SGT2 (gatetun) utgår dermed og blir erstattet av o_TO (torg). Nye bestemmelser sikrer at nytt torg skal opparbeides som offentlig møteplass, promenade og oppholdssone. Torget opparbeides med høy kvalitet og i tråd med kommunens normaler. Torget skal inneholde beplantning og møblering, og kan inneholde plass for café/uteservering

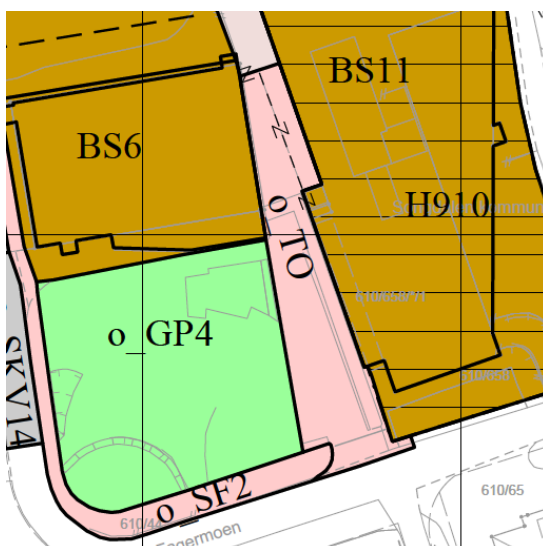
Tidligere felt o_TO utgår fra plankartet.

Revidert plankart med nytt felt, SPA1.

Tidligere felt o_SG2 utgår fra plankartet.

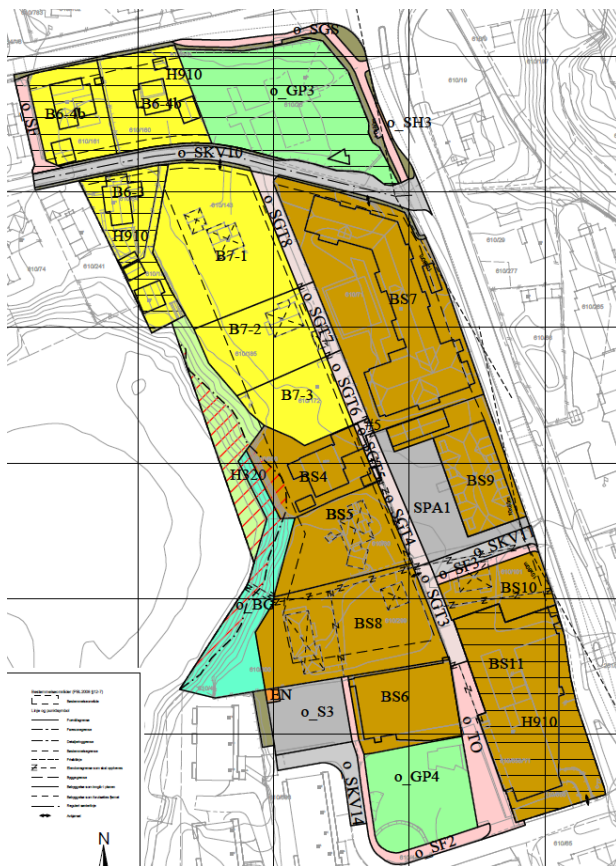

Revidert plankart med nytt felt, o_TO.

Øvrige justeringer (som ikke er nødvendige å sende innspill på)

Det er i tillegg gjort mindre tekniske justeringer av plankartet som omhandler ny avkjørsel i felt BS8, justering av byggegrenser i felt BS5 og BS8, flytt av o_SF3 og justering av formålet o_BG. Dagens forhold blir regulert for felt BS9, og planen legger dermed ikke opp til en fremtidig transformasjon av den tomten.

Revidert plankart

Revidert plankart, datert 10.03.2026 med samtlige endringer innarbeidet.

Videre prosess

Mottatte innspill vil bli vurdert av plan og bygg og danne grunnlag for det forslag som blir lagt fram for sluttbehandling. Intensjonen er at sluttbehandling av planen skal skje i vår/sommer 2026. Etter at bystyret eventuelt har vedtatt planen, sendes melding om vedtaket til deg og de andre berørte partene. I samme brev får du også informasjon om hvilke muligheter du har til å klage på vedtaket.

Samtlige dokument som ble sendt ut på offentlig ettersyn vil ikke bli sendt ut på nytt, men all informasjon om planarbeidet og prosessen finner du her: <https://www.kristiansand.kommune.no/navigasjon/bolig-kart-og-eiendom/plan-og-bygg/nodeland-bydelssenter---mulighetsstudie/>

På den siden finner du for eksempel tidligere bestemmelser og planbeskrivelsen. Tidligere plankart og revidert plankart legges ved dette brevet.

Dersom planen vil ha innvirkning for eventuelle leietakere, ber vi deg informere disse.

Dersom du har spørsmål eller ønsker å få tilsendt noen av høringsdokumentene på papir kan du kontakte saksbehandler Nina Malo, telefonnummer 45 818 640.

Du må sende synspunktene dine til planforslaget til plan og bygg innen **08.05.2026**.

Vennligst påfør brevet kommunens referansenummer.

Med vennlig hilsen

Nina Malo
Saksbehandler
Sign.

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Vedlegg:

1. Nytt forslag til plankart, datert 10.03.2026
2. Plankart ifm offentlig ettersyn, datert 14.11.2024
3. Nytt forslag til bestemmelser, datert 10.03.2026
4. Skisser for felt B7-1 og B7-2, datert 10.03.2026
5. Adresseliste